

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY OBRAZÓW
NA LATA 2023-2030**

I. WSTĘP

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Obrazów na lata 2023-2030, zwany dalej Programem, został opracowany w celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz minimalizowania jej negatywnych następstw w życiu lokalnego społeczeństwa. Jest to dokument, którego zadaniem jest wprowadzenie w życie działań, mających na celu udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc, zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na skalę zjawiska przemocy domowej. Zadaniem Programu jest wprowadzenie takich rozwiązań, które pozwolą na sprawne działanie służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom doświadczającym przemocy, jak również umożliwią pracę ze sprawcami przemocy. Przemoc stanowi poważny problem społeczny, jest ściśle powiązana z innymi obszarami wymagającymi działań ze strony wielu specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie działań i zasobów różnych jednostek daje szansę na podniesienie skuteczności udzielonego wsparcia. Program wyznacza również główne kierunki działania Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w celu skutecznego reagowania na zjawisko przemocy. Potrzeba opracowania Programu wynika nie tylko z przesłanek formalnych, ale również z odczuwalnych, negatywnych zjawisk społecznych na terenie gminy Obrazów.

Rodzina w życiu każdego człowieka ma swój szczególny wymiar, gdyż to ona z założenia powinna gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, jego system wartości i norm. Zwyczaje czy tradycje rodzinne mają nie tylko duży wpływ na model życia rodzinnego, lecz mają także znaczenie w relacjach i funkcjonowaniu człowieka na innych płaszczyznach życia społecznego. Jednym z podstawowych i długofalowych celów polityki prorodzinnej państwa jest dążenie do stworzenia warunków umożliwiających pełny rozwój i model prawidłowego funkcjonowania rodziny jak również zapobieganie występowaniu postaw i zachowań społecznych zagrażających bezpieczeństwu, w tym przemocy domowej.

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej jest ustawa z dnia 29 listopada 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W myśl ustawowej definicji przemoc to: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej”. Biorąc pod uwagę ustawową definicję przemocy domowej należy zaznaczyć, iż aby można

było mówić o przemoc domowej, osoba stosująca przemoc domową musi mieć nad osobą doznającą przemoc domowej przewagę fizyczną, psychiczną, ekonomiczną bądź połączenie wszystkich przewag.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemoc domowej jako przemoc domowa zaliczyć możemy w szczególności działania lub zaniechania, które:

- a) narażają tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszają jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodują szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczają lub pozbawiają tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszają prywatność tej osoby lub wzbudzają u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane są za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W art. 2 ust. 1 pkt 2 cytowanej ustawy, ustawodawca wskazał katalog osób doznających przemoc domowej, który obejmuje następujące osoby, wobec których stosowana jest przemoc domowa:

- a) małżonka, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- b) wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków,
- d) osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- e) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- f) osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków,
- g) osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletniego, będącego świadkiem przemoc domowej lub wobec którego stosowana jest przemoc domowa.

Wyróżniamy kilka rodzajów przemocy:

- ✓ **Przemoc fizyczna- naruszenie nietykalności fizycznej.** Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.
- ✓ **Przemoc psychiczna - naruszenie godności osobistej.** Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, grożenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp. (jest najczęstszą formą przemocy trudną do udowodnienia).
- ✓ **Przemoc seksualna - naruszenie intymności.** Przemoc seksualna polega na zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu. Np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.
- ✓ **Przemoc ekonomiczna - naruszenie własności.** Przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.
- ✓ **Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.** Zaniedbanie wiąże się z niezaspokojeniem podstawowych potrzeb psychicznych i fizycznych osób bliskich tj.: niewłaściwe odżywanie i ubieranie, niedostateczna ochrona zdrowia, brak właściwej edukacji, niezaspokajanie potrzeby miłości, przynależności i szacunku.
- ✓ **Cyberprzemoc- przemoc na odległość przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.** Nazywamy nią różne akty przemocy popełnione, nasilone lub

wspomagane za pomocą systemów teleinformatycznych i telekomunikacyjnych, takich jak telefony komórkowe, Internet, media społecznościowe, gry komputerowe online i inne komunikatory.

Rodzaje cyberprzemocy:

- **nękanie**- cyberstalking, oszczerstwa, pomówienia, przemoc rówieśnicza, zniesławienie, zastraszanie, namawianie do samobójstwa;
- **naruszanie prywatności**- kradzież danych, kradzież tożsamości, upublicznianie informacji, szantaż;
- molestowanie seksualne i pornografia odwetowa;
- mowa nienawiści- ze względu na rasę, narodowość, religię, płeć, orientację seksualną itd.;
- groźby stosowania przemocy- seksualnej, fizycznej, swatting (składanie fałszywych zeznań).

Przemoc domowa ma tragiczne konsekwencje nie tylko dla samej osoby doznającej przemocy, ale także dla całego społeczeństwa. Jest zjawiskiem negatywnym, mającym duży wpływ na rozwój człowieka na każdym etapie jego życia. Przemoc stanowi poważny problem społeczny, jest ściśle powiązana z innymi obszarami wymagającymi działań ze strony wielu specjalistów, instytucji czy organizacji. Stworzenie jednolitej strategii wsparcia daje możliwość podniesienia efektywności udzielanej pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- 3) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, iż potrzeba stworzenia Programu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala również na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy gminy Obrazów.

II. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE OBRAZÓW

Przemoc domowa jest zjawiskiem trudnym do zbadania, ze względu na fakt, iż dotyczy najbardziej intymnej sfery życia człowieka. Ogólne szacowanie skali przemocy domowej obarczone jest dużym błędem ze względu na społeczne ograniczenia w ujawnianiu tego rodzaju problemów. Osoby doznające przemocy nie zawsze chcą zdradzać sprawy, które uznają za wstydlive. W konsekwencji większość przypadków przemocy nadal nie jest ujawniona. Zjawisko to przez wiele lat było marginalizowane, a podejmowane działania miały jedynie na celu odizolowanie osoby doznającej przemocy od osoby stosującej przemoc. Istnieje zatem potrzeba podejmowania kompleksowych działań skierowanych do osób doznających przemocy, jak również osób stosujących przemoc. Od problemu przemocy nie są wolne również rodziny zamieszkujące Gminę Obrazów. Przemoc domowa często łączy się z problemem nadużywania alkoholu i występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym.

W celu zdiagnozowania zjawiska przemocy, w tym przemocy domowej wykorzystano dane Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrazowie.

Tabela nr 1. Liczba Niebieskich Kart w latach 2016-2022 w Gminie Obrazów

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	<u>Razem</u>
Liczba Niebieskich Kart	10	11	13	15	15	16	17	<u>97</u>

Diagnoza zjawiska przemocy domowej w Gminie Obrazów została przeprowadzona w oparciu o posiadane dane i statystyki. W latach 2016-2022 do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło łącznie 97 formularzy Niebieskich Kart.

Tabela nr 2. Instytucje wszczynające procedurę Niebieskiej Karty

Instytucja wszczynająca procedurę NK	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	<u>Razem</u>
Policja	10	11	13	15	14	15	17	95
Pomoc społeczna	0	0	0	0	1	1	0	2

Służba zdrowia	0	0	0	0	0	0	0	0
Oświata	0	0	0	0	0	0	0	0
GKRPA	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem	10	11	13	15	15	16	17	<u>97</u>

Funkcjonariusze Policji wszczęli 95 procedur Niebieska Karta. Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrazowie wypełnili 2 formularze Niebieska Karta. Z powyższych danych wynika, że Policja jest instytucją wiodącą w identyfikacji problemu przemocy domowej w rodzinach na terenie Gminy Obrazów.

Tabela nr 3. Charakterystyka sprawców przemocy.

Charakterystyka sprawców przemocy	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	<u>Razem</u>
Nadużywający alkoholu	2	7	5	4	3	2	4	<u>27</u>
Leczony psychiatrycznie	0	0	0	0	0	0	0	<u>0</u>
Nadużywający środków odurzających	0	0	0	0	0	0	0	<u>0</u>

Analizując powyższe dane należy zauważyć, że w rodzinach, w których została wszczęta procedura Niebieska Karta przede wszystkim istnieje problem nadużywania lub uzależnienia od alkoholu osób stosujących przemoc. Dane na temat zjawiska nadużywania alkoholu na terenie gminy gromadzi Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Obrazowie. Osoby nadużywające lub uzależnione od alkoholu kierowane są do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych oraz Dotkniętych Przemocą w Rodzinie. W Punkcie Konsultacyjnym prowadzone jest poradnictwo z zakresu psychologicznego oraz

pracy terapeutycznej ds. uzależnień z dorosłymi, młodzieżą i dziećmi. Osoby i rodziny zagrożone zjawiskiem przemocy mogą korzystać z porad psychologa, które mają na celu m.in. wzmacnianie działań na rzecz ochrony przed przemocą i zmianę sytuacji życiowej tych osób.

Tabela nr 4. Liczba osób korzystających z porad dot. problemu przemocy

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Razem
Liczba osób	16	15	16	10	13	5	2	77

Według danych Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrazowie i Zespołu Interdyscyplinarnego w analizowanym okresie tj. 2016-2022 zauważyć należy, iż przemoc domowa nadal jest często występującym zjawiskiem w rodzinach. O ile w przypadku rodzin dysfunkcyjnych, sąsiedzi, znajomi bądź dalsza rodzina zgłasza fakt przemocy, o tyle trudniej wykryć zjawisko przemocy w rodzinach dobrze sytuowanych, w których członkowie często pełnią wysokie funkcje w życiu zawodowym. W środowisku lokalnym zjawisko przemocy nadal pozostaje tematem wstydlivym, zwłaszcza dla osób doznających przemocy. Potwierdzeniem tego faktu są chociażby dane dotyczące liczby osób korzystających z porad dot. problemu przemocy z terenu Gminy Obrazów, gdzie w roku 2022, z poradnictwa skorzystały tylko 2 osoby.

Podsumowując diagnozę zjawiska przemocy w Gminie Obrazów w latach 2016-2022 można zauważyć, iż mimo szeregu działań profilaktycznych podejmowanych w ramach ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, problem PRZEMOCY należy uznać za wymagający dalszej interwencji, zwłaszcza w rodzinach, gdzie znajdują się dzieci. Aby zapobiegać przemocy domowej i zwalczać jej niekorzystne skutki należy zwiększyć skuteczność dotychczasowych działań, co będzie stanowić główny cel programu. Nieocenioną rolę w tej kwestii niewątpliwie odgrywać będzie działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej i grup diagnostyczno- pomocowych.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej jest istotnym elementem systemu przeciwdziałania przemocy domowej, który integruje działania wielu służb. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele: Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Oświaty, Ochrony Zdrowia, Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Organizacji Pozarządowej oraz Sądu. Zgodnie z zapisami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie

rzadziej niż raz na dwa miesiące. W ujawnionych przypadkach podejrzenia występowania przemocy domowej wdrażana jest procedura Niebieskiej Karty, która obejmuje ogół czynności podejmowanych przez przedstawicieli wymienionych instytucji. Działania te monitoruje Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego.

III.1 BADANIA ANKIETOWE MIESZKAŃCÓW

W ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Obrazów na lata 2023-2030 przeprowadzona została wśród mieszkańców z terenu Gminy Obrazów anonimowa ankieta, w celu dokonania prawidłowej diagnozy zjawiska przemocy domowej w Obrazowie.

1. Charakterystyka badania

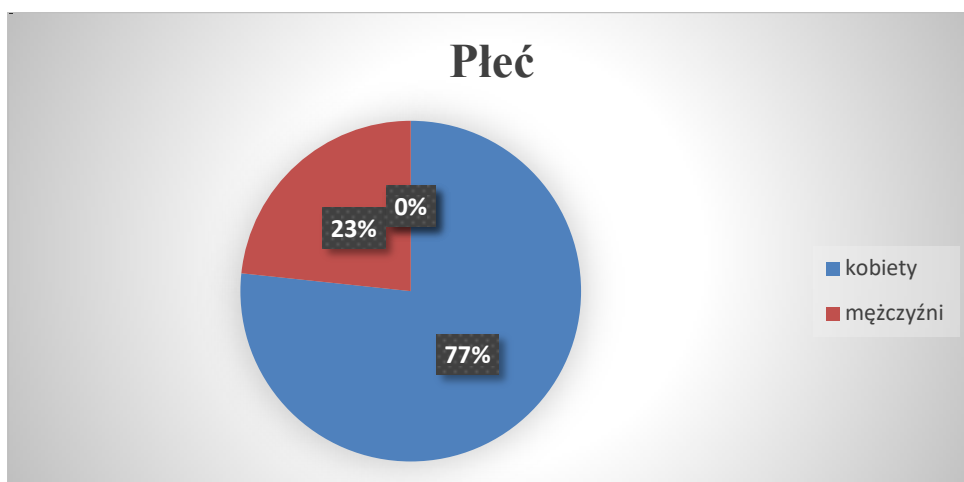
Cel badania:

Celem badania było poznanie skali zjawiska przemocy, w szczególności przemocy domowej, a także ocena działań, których celem jest przeciwdziałanie oraz ocena świadomości osób dorosłych na temat zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Obrazów. Realizując badanie skupiono się przede wszystkim na uzyskaniu informacji na temat wiedzy o przypadkach występowania lokalnie różnych form przemocy oraz oceny prowadzonych działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy. Badaniem objęto dorosłych mieszkańców z terenu Gminy Obrazów.

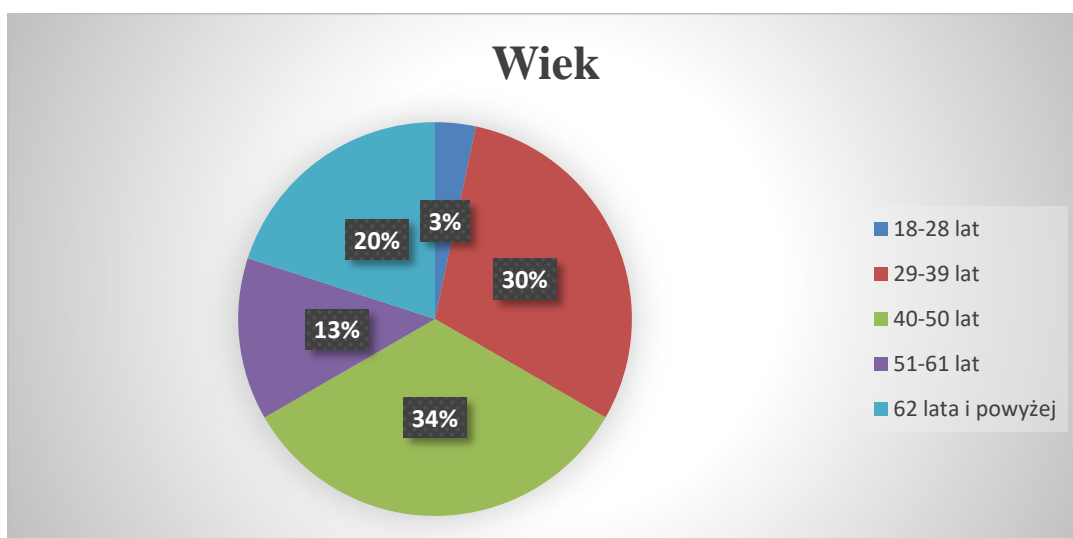
2. Charakterystyka badanej grupy:

Dorośli mieszkańcy Gminy Obrazów. Badaniami objęto 30 dorosłych mieszkańców Gminy Obrazów. Wśród badanych osób, 77 % stanowiły kobiety, natomiast 23% - mężczyźni. Poniższe tabele przedstawiają wybrane charakterystyki grupy badanych dorosłych mieszkańców.

Wykres 1. Płeć badanych respondentów

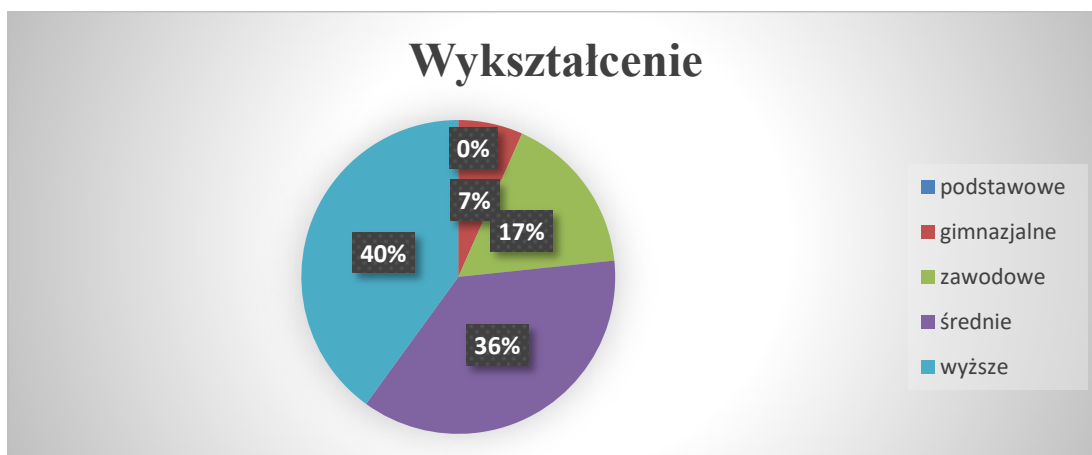

Wykres 2. Wiek badanych mieszkańców

Powyższy wykres przedstawia wyniki dotyczące wieku badanych mieszkańców Gminy Obrazów. 3% respondentów z terenu Gminy Obrazów stanowiły mieszkańcy w przedziale wiekowym 18-28 lat, 34% respondentów znajdowało się w przedziale wieku 45-50 lat, 30% badanych – w przedziale wiekowym 29-39 lat, 17% respondentów – powyżej 45 - 60 lat, natomiast 13% badanych mieszkańców miało 51-61 lat, w przedziale wiekowym 62 lata i powyżej ankietowanych było 20% respondentów.

Wykres. 3. Wykształcenie badanych mieszkańców

Dokonując analizy badanych danych za pomocą wykresu nr. 3 zauważyć możemy, iż większość badanych mieszkańców Gminy Obrazów (40%) posiadała wykształcenie wyższe, 36% respondentów zakończyła edukację z wykształceniem średnim, 17% badanych mieszkańców posiadało wykształcenie zawodowe. Wśród badanych znajdowały się również osoby z wykształceniem gimnazjalnym. Odpowiedziało w ten sposób 7% respondentów.

Wykres. 4. Czas zamieszkania na terenie Gminy Obrazów

Wśród badanych respondentów większość, bo aż 70% badanych oświadczyła, iż na terenie gminy zamieszkuje już 21 lat i dłużej, w przedziale wiekowym od 16-20 lat mieszka zaledwie 3% respondentów. Od 11-15 lat- 10 % badanych, 14% oświadczyło, iż zamieszkuje na terenie gminy już od 5-10 lat. Do 5 lat zamieszkuje 3% ankietowanych mieszkańców.

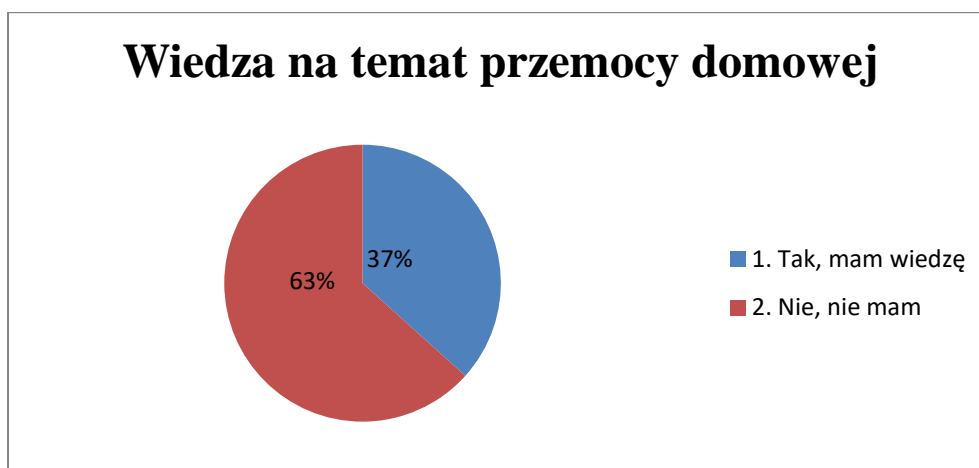
3. Wykorzystana metoda i technika badawcza

Badanie dorosłych mieszkańców Gminy Obrazów zrealizowane zostało przy użyciu standaryzowanego kwestionariusza ankiety rozdawanego i odbieranego przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrazowie w Ośrodku oraz udostępnionej ankiety w formie elektronicznej na stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej. W przypadku badań dorosłych mieszkańców posłużono się ankietą o wysokim poziomie standaryzacji, co oznacza, że wszystkie pytania miały charakter zamknięty. Zastosowany w badaniu kwestionariusz został umieszczony na końcu raportu w aneksie.

4. Wyniki badań wśród mieszkańców z terenu Gminy Obrazów

W naszym badaniu interesowało nas przede wszystkim zbadanie poziomu wiedzy badanych mieszkańców na temat zjawiska przemocy domowej, instytucji wsparcia, reakcji na przemoc i satysfakcji z podejmowanych przez gminę działań w tym zakresie. Na początek zapytaliśmy, czy osoba badana ma wiedzę o występowaniu przemocy domowej w najbliższym otoczeniu (rodzina, znajomi, sąsiedztwo).

Wykres. 5. Wiedza mieszkańców Gminy Obrazów na temat występowania przemocy domowej w najbliższym otoczeniu

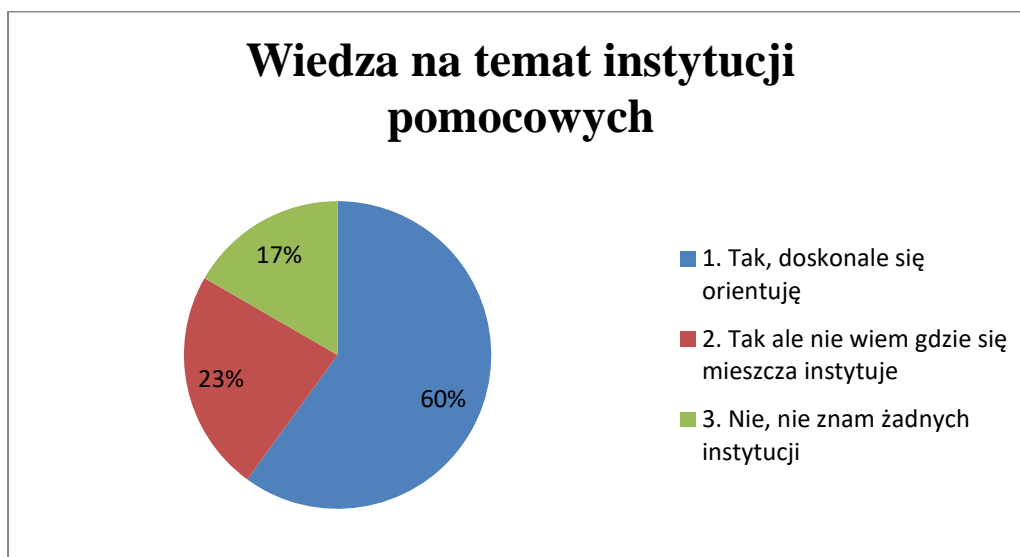
Wśród badanych mieszkańców 63% respondentów odpowiedziało, że nie ma wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej w najbliższym otoczeniu, natomiast 37% ankietowanych potwierdziło, iż posiada wiedzę.

Wykres. 6. Gotowość mieszkańców do reagowania na zjawisko przemocy w najbliższym otoczeniu

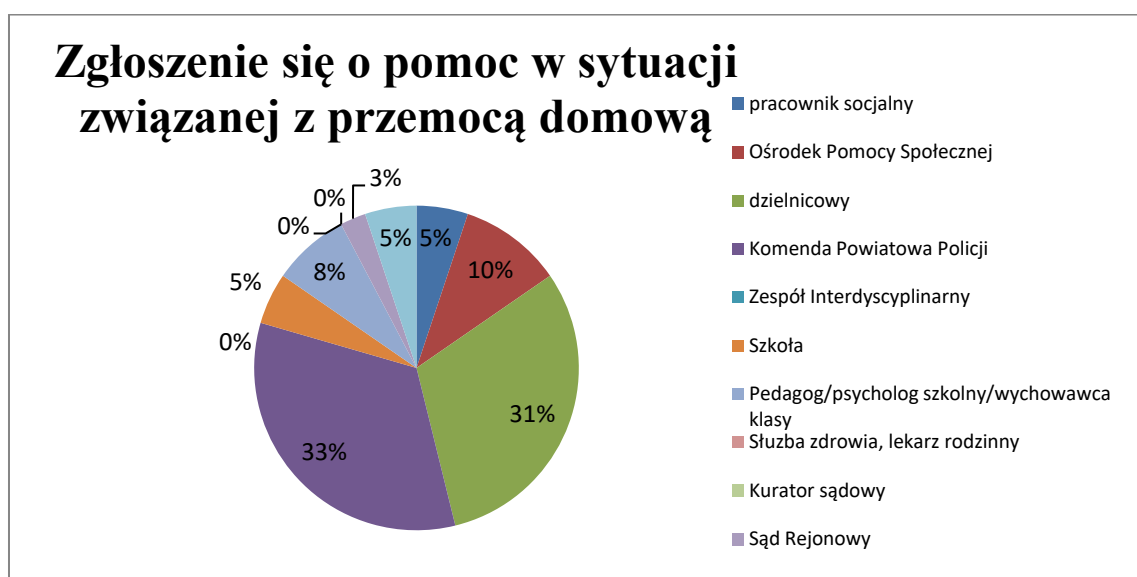
Powyższy wykres przedstawia czy i w jakim stopniu mieszkańcy są gotowi reagować na zjawisko przemocy domowej i tak większość ankietowanych tj. 70% jest zdecydowana by reagować jawnie na przemoc w najbliższym otoczeniu, 17% jest zdecydowana by reagować, ale anonimowo, natomiast 13% respondentów nie będzie reagować na zjawisko przemocy.

Wykres. 7. Wiedza na temat instytucji wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej

W wykresie 7 zostały przedstawione dane na temat wiedzy mieszkańców dot. instytucji, które świadczą pomoc osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy. Większość tj. 60% ankietowanych odpowiedziało, że tak doskonale się orientuje o instytucjach, które wspierają osoby doświadczające przemocy, 23% ankietowanych odpowiedziało, że wie o takich instytucjach, natomiast nie wie, gdzie się znajdują, a 17% nie zna żadnych instytucji pomocowych.

Wykres. 8. Instytucja bądź osoba, do której zgłoszono by się w sytuacji związanej z przemocą domową

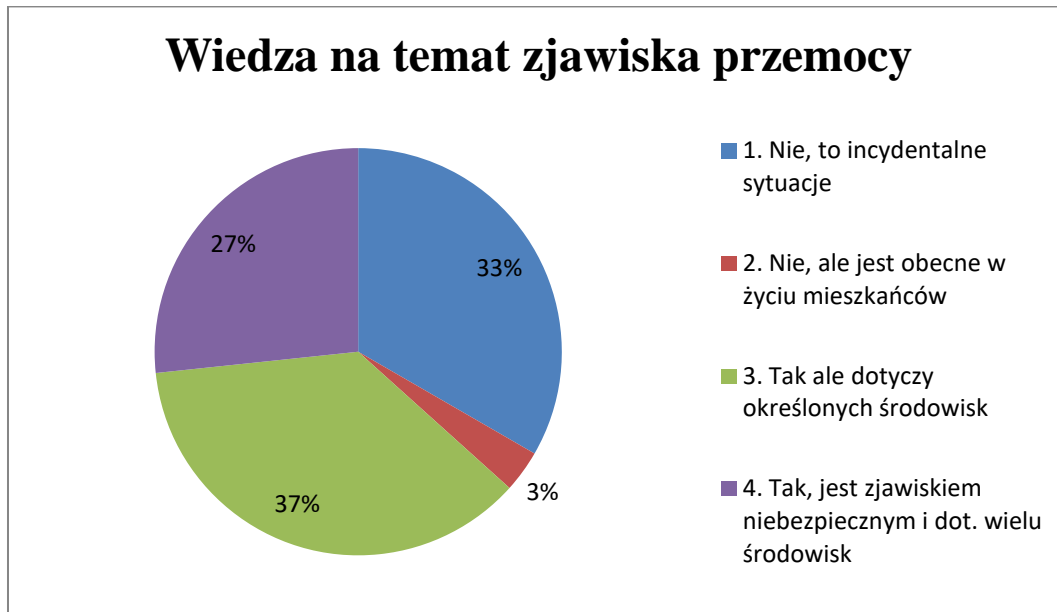
Dokonując analizy danych zebranych z przeprowadzonego badania ankietowego można zauważyć, iż policja traktowana jest jako podstawowa instytucja, która powinna pomóc w przypadku problemu przemocy domowej. Na policję w przypadku wystąpienia przemocy domowej zgłosiłoby się 33% badanych, natomiast do dzielnicowego 31%. Do Ośrodka Pomocy Społecznej zgłosiłoby się 10% badanych, jednakże do pedagoga 8% badanych respondentów. Zgłoszenie wystąpienia przemocy domowej do takich instytucji/ osób jak pracownik socjalny, szkoła, Prokuratura Rejonowa dokonałoby 5 % badanych. Do Sądu Rejonowego zgłosiłoby się 3% respondentów, którzy potrzebowaliby pomocy w sytuacji związanej z przemocą domową.

Wykres. 9. Zdanie mieszkańców na temat oferty działań skierowanych do osób doznających przemocy

Powyższy wykres przedstawia w jakim stopniu oferta działań skierowanych do osób doznających przemocy domowej na terenie Gminy Obrazów jest wystarczająca, w którym większość (53%) odpowiedziała, że tak, oferta ta jest wystarczająca, 27% ankietowanych uważa, że nie jest wystarczająca, 17% badanych twierdzi, że oferta jest zdecydowanie wystarczająca, natomiast 3% respondentów uważa, że zdecydowanie nie jest wystarczająca.

Wykres. 10. Wiedza na temat występowania zjawiska przemocy w Gminie Obrazów oraz jego nasilenie

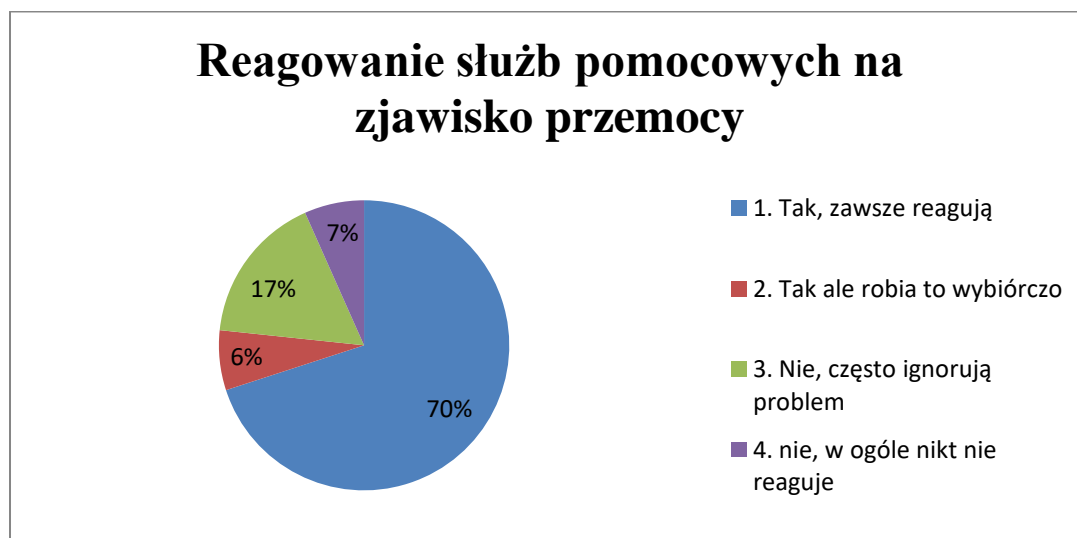
W powyższym wykresie zostały przedstawione wyniki na temat wiedzy i nasilenia zjawiska przemocy wśród mieszkańców Gminy Obrazów. 37% ankietowanych mieszkańców twierdzi, że zjawisko przemocy występuje, ale dotyczy określonych środowisk, 33% badanych stwierdziło, że nie-są to incydentalne sytuacje, 27% badanych stwierdziło, że tak, zjawisko przemocy występuje, jest niebezpieczne i dotyczy wielu środowisk. 3% respondentów wskazało, że nie, zjawisko przemocy nie występuje, ale jest obecne w życiu mieszkańców Gminy Obrazów.

Wykres 11. Co doprowadza do przemocy domowej

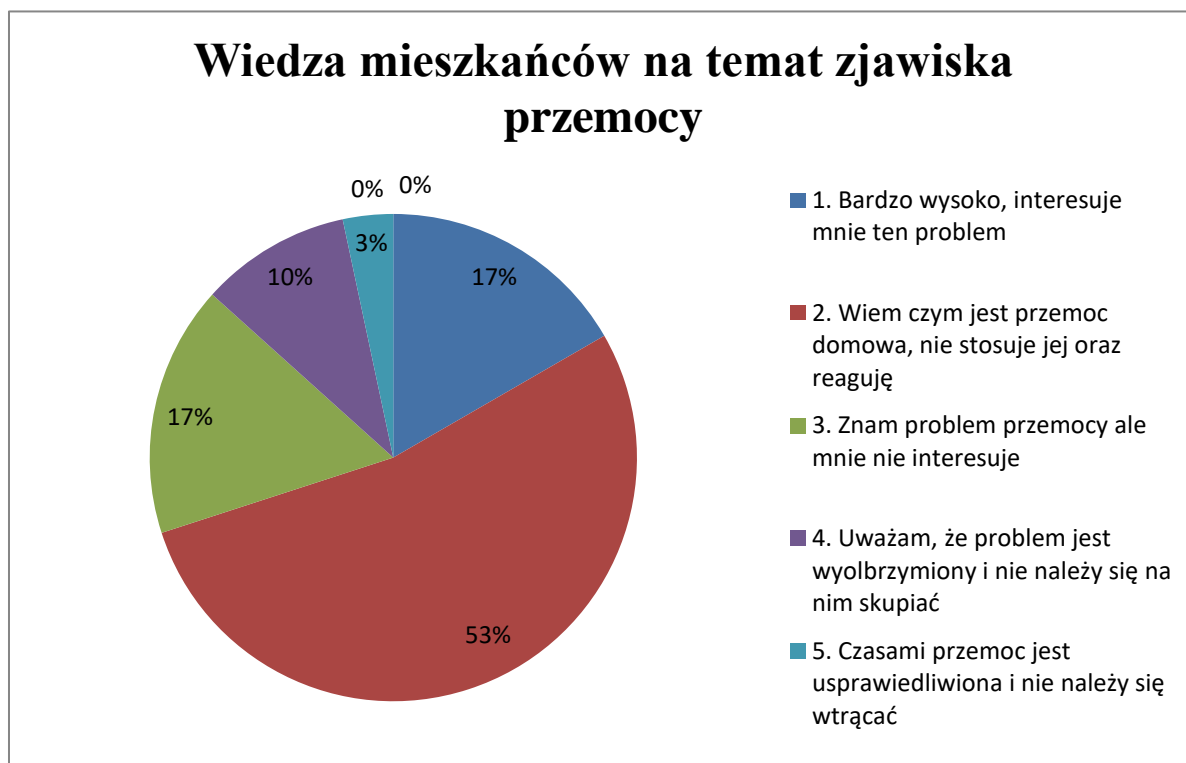
Wśród ankietowanych mieszkańców Gminy Obrazów, najczęściej bo aż 33% osób wskazało, iż najczęstszą przyczyną doprowadzającą do zjawiska przemocy jest alkohol. Kolejną z przyczyn są złe wzorce, zgoda społeczna na przemoc wobec bliskich (14,7%). 12% ankietowanych uważa, iż przyczyna leży po stronie używek takich jak narkotyki, czy chorób psychicznych i innych zaburzeń natury psychologicznej. Zła tradycja przekazywana z pokolenia na pokolenie również wskazywana została przez osoby badane, które stanowiły 9,3% respondentów. Przyczyna występowania przemocy według 8% ankietowanych leży po stronie braku wsparcia i niskich kompetencji wychowawczych, natomiast według 4% badanych mieszkańców z terenu Gminy Obrazów jest to status społeczny i materialny. Niski poziom wiedzy na temat prawa i norm społecznych także okazał się być przyczyną występowania przemocy domowej według 2,6% badanych.

Wykres. 12. Zdanie mieszkańców na reagowanie służb pomocowych na problem przemocy domowej na terenie Gminy Obrazów

W przedstawionym wykresie zostały ukazane dane na temat reagowania służb pomocowych na problem przemocy wśród mieszkańców Gminy Obrazów. Większość badanych tj. 70% określiła, że służby pomocowe zawsze reagują na zjawisko przemocy, 17% deklaruowało, że służby nie reagują i często ignorują problem, 7% respondentów stwierdziło, że służby w ogóle nie reagują, natomiast 6%, że tak, reagują, ale robią to wybiórczo.

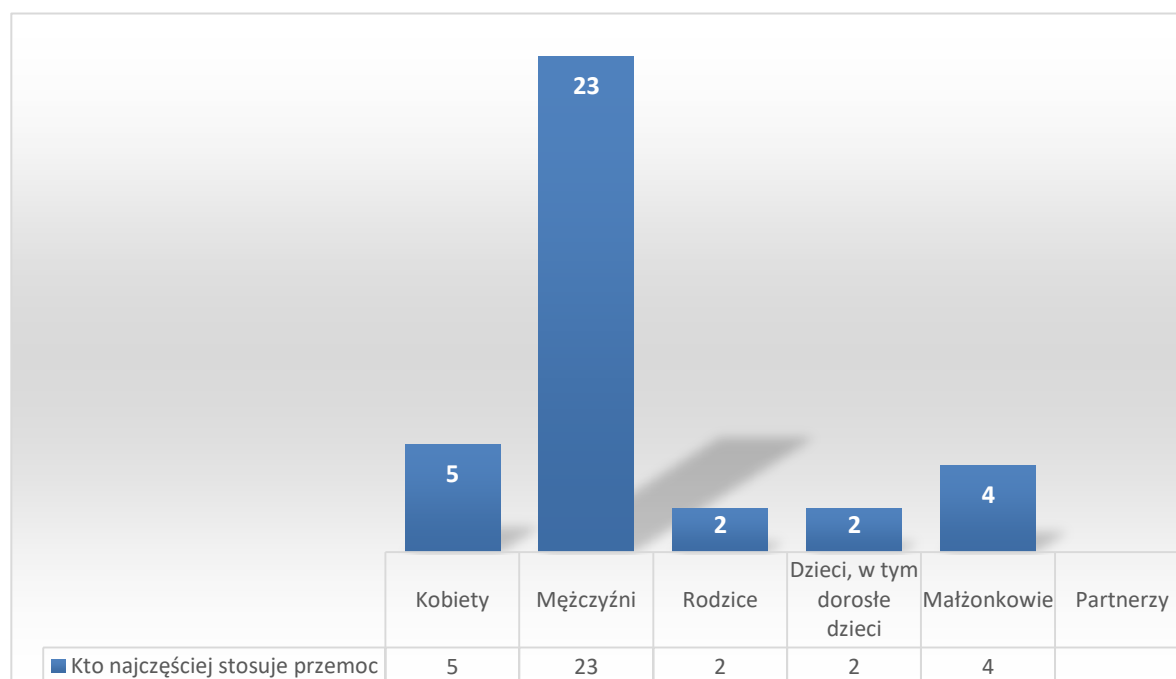
Wykres. 13. Ocena wiedzy na temat zjawiska przemocy

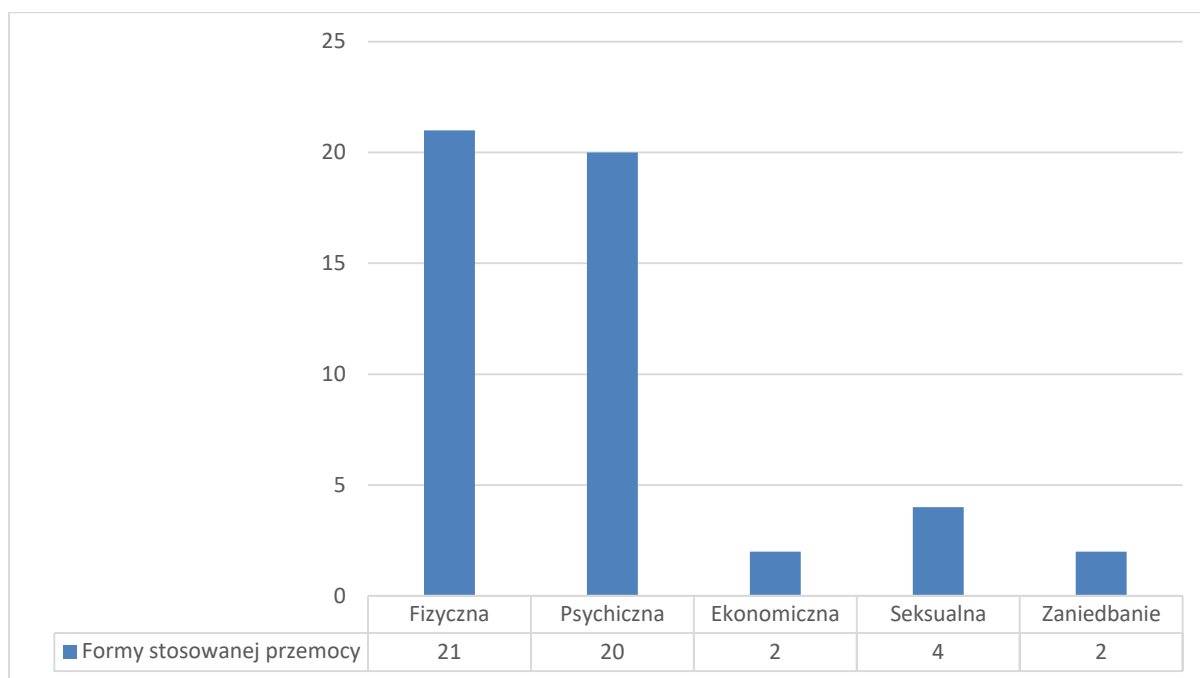
Wśród badanych mieszkańców Gminy Obrazów 53% deklaruje, że wie czym jest przemoc, nie stosuje jej i reaguje na nią, po 17% ankietowanych odpowiedziało: że bardzo wysoko ocenia swój poziom wiedzy na temat przemocy i jej nie stosuje, oraz znają problem przemocy, ale ich nie interesuje. 10 % mieszkańców uważa, że problem przemocy jest wyolbrzymiony i nie należy się na nim skupiać, natomiast 3% badanych uważa, że przemoc czasem jest uzasadniona i nie należy się na nim skupiać.

Wykres. 14. Kto najczęściej stosuje przemoc

Dokonując analizy wykresu nr. 14 możemy zauważyć, iż według respondentów, osobami najczęściej stosującymi przemoc są: mężczyźni (63,8%), kolejną grupę osób stanowią kobiety (13,8%), następnie małżonkowie (11,11%). Rodzice, a także dzieci w tym dorosłe dzieci stanowiły (5,55%) odpowiedzi ankietowanych.

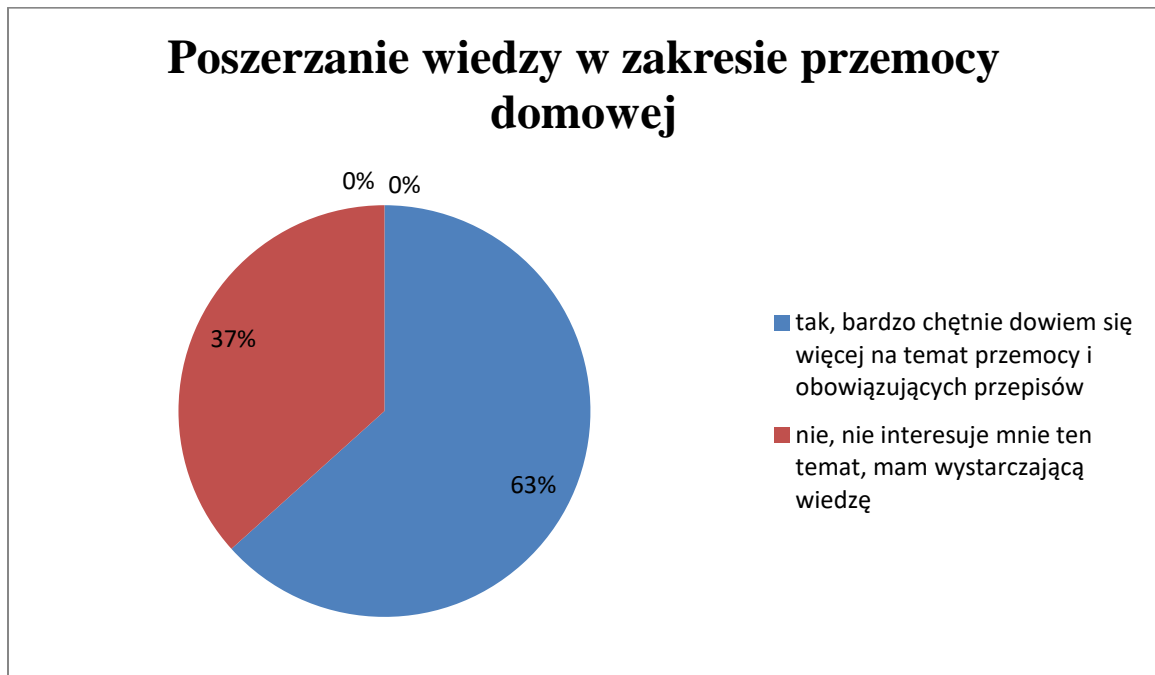

Wykres. 15. Najczęściej stosowane formy przemocy

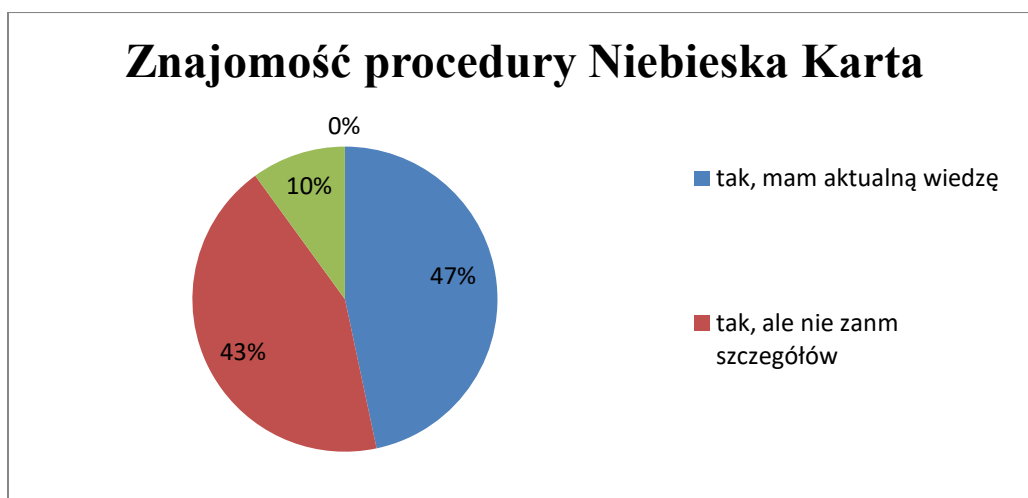
W badaniu ankietowym respondenci zapytani zostali również o najczęstsze formy stosowania przemocy. Powyższy wykres przedstawia wyniki przeprowadzonego badania, w myśl którego, 43% ankietowanych uważa, że najczęstszą formą przemocy jest przemoc fizyczna. Zaraz obok przemocy fizycznej wskazana została przemoc psychiczna (41%). 8% ankietowanych uważa, że przemoc seksualna jest najczęstszą formą przemocy. Najmniej bo 4% ankietowanych wskazuje na przemoc ekonomiczną oraz zaniechanie.

Wykres. 16. Poszerzanie swojej wiedzy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udział w wykładach, spotkaniach, warsztatach organizowanych bezpłatnie przez instytucje pomocowe na terenie Gminy Obrazów

W pytaniu dotyczącym poszerzania wiedzy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej poprzez udział w wykładach, spotkaniach, warsztatach organizowanych bezpłatnie przez instytucje pomocowe na terenie Gminy Obrazów, 63% respondentów zainteresowanych jest poszerzaniem swojej wiedzy, natomiast 37 % badanych wskazało, iż nie są zainteresowani tematem, gdyż posiadają wystarczającą wiedzę w danym zakresie.

Wykres.17. Znajomość procedury Niebieska Karta i działań z nią związanych

47% ankietowanych mieszkańców Gminy Obrazów oświadczyło, że ma aktualną wiedzę na temat procedury Niebieska Karat (NK) w pytaniu dotyczącym znajomości procedury NK oraz działań z nią związanych. Szczegółów na temat procedury NK wśród ankietowanych nie zna 43% respondentów. 10% ankietowanych nie jest zainteresowane tematem procedury NK. Co ważne, żaden z ankietowanych mieszkańców nie oświadczył, że z tematyką związaną z procedurą Niebieska Karta spotyka się po raz pierwszy.

II. II. BADANIA ANKIETOWE MIESZKAŃCÓW I UCZNIÓW Z TERENU GMINY OBRAZÓW - 2025 R.

Przeprowadzenie diagnozy ma na celu ukazanie skali problemu przemocy, dlatego też w roku 2025 na terenie Gminy Obrazów przeprowadzona została diagnoza rodzin zagrożonych przemocą domową a zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- zidentyfikowania problemu przemocy wśród różnych grup społecznych;
- zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe;
- ustalenia odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową;
- zidentyfikowania skutków występujących problemów;
- wskazania celów strategicznych i szczegółowych oraz kierunków działań;
- zaproponowania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

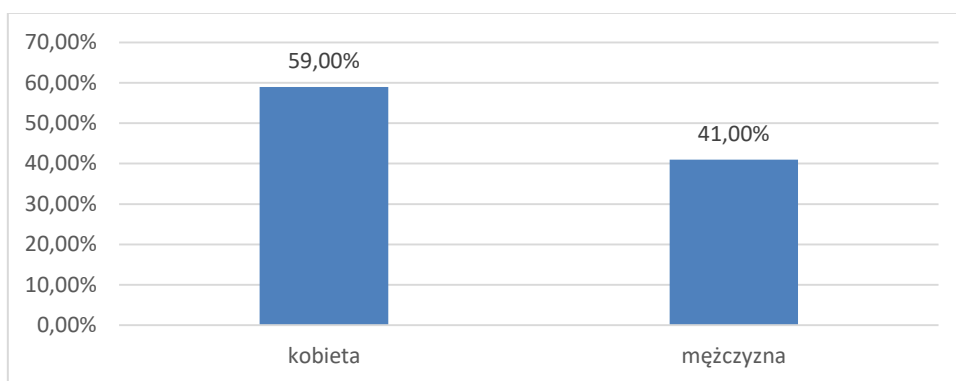
Celem diagnozy jest również umożliwienie wskazania tzw. grup podwyższonego ryzyka, tj. rodzin, w których przemoc domowa aktualnie nie występuje, jednak które ze względu na współwystępujące problemy społeczne (takie jak m.in. bezrobocie, uzależnienia, niepełnosprawność, wczesne rodzicielstwo) są szczególnie zagrożone jej pojawieniem się i mogą wymagać wsparcia, w tym zwłaszcza w procesie wychowawczym.

Głównym celem badania było zdiagnozowanie skali problemu przemocy na terenie Gminy Obrazów. Obszary dotyczące ogólnej wiedzy, a także opinii mieszkańców oraz uczniów i ich doświadczeń osobistych oraz postrzegania zjawiska przemocy w najbliższym otoczeniu zostały przeanalizowane za pomocą badania ankietowego, przeprowadzonego na próbie badawczej (100 dorosłych mieszkańców, 71 uczniów). Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw względem problemu przemocowego oraz oszacowanie skali zjawiska. Diagnozę zjawiska przemocy na terenie Gminy Obrazów rozpoczęto od przeprowadzenia

badania wśród dorosłych mieszkańców oraz uczniów. Zostały one wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą badania ankietowego przy użyciu ankiety internetowej. Przeprowadzone wśród mieszkańców badania ankietowe dotyczyły przede wszystkim ich ogólnej wiedzy i opinii na temat zjawiska przemocy oraz spostrzeżeń wpływających z obserwacji najbliższego otoczenia.

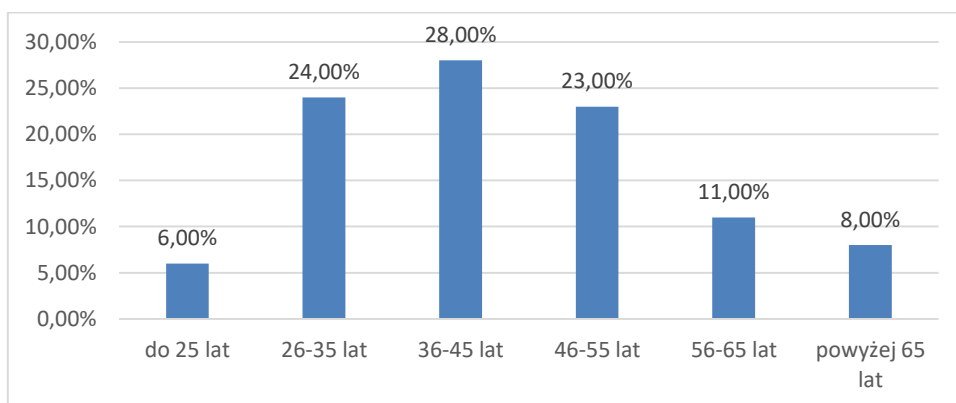
1. Struktura badanej próby

W badaniu, które zostało przeprowadzone w ostatnim kwartale 2025 roku, diagnozującym problem przemocy na terenie Gminy Obrazów wzięło udział 100 mieszkańców. 59,00% badanej próby stanowiły kobiety, zaś 41,00% mężczyźni.

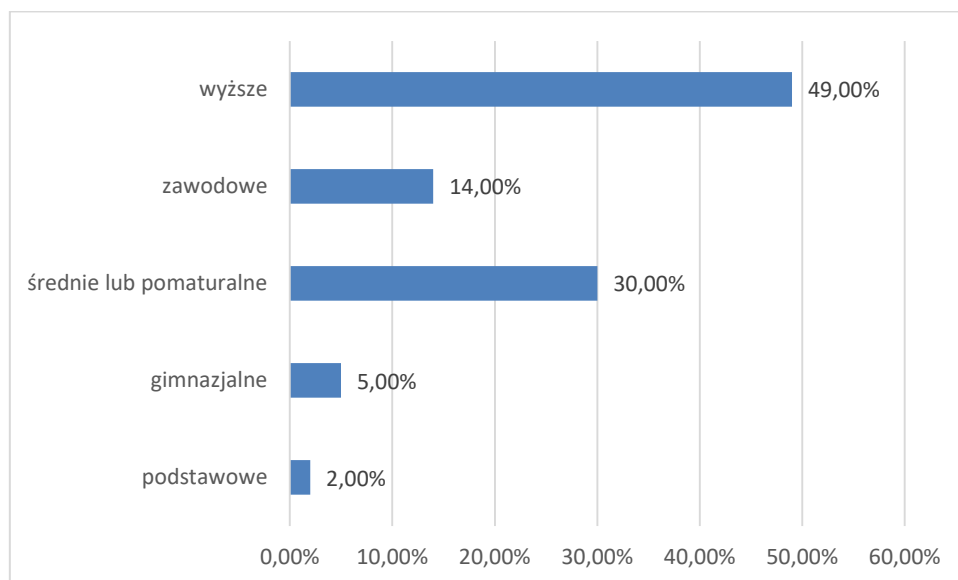
Wykres 1 Płeć.

Struktura wieku respondentów była zróżnicowana, przy czym największy udział miały osoby w wieku 36–45 lat, które stanowiły 28% badanych. Kolejną liczną grupą były osoby w wieku 26–35 lat (24%) oraz 46–55 lat (23%). Respondenci w wieku 56–65 lat stanowili 11%, osoby powyżej 65 roku życia 8%, natomiast najmniej liczną grupę tworzyły osoby do 25 roku życia, które stanowiły 6% ogółu badanych.

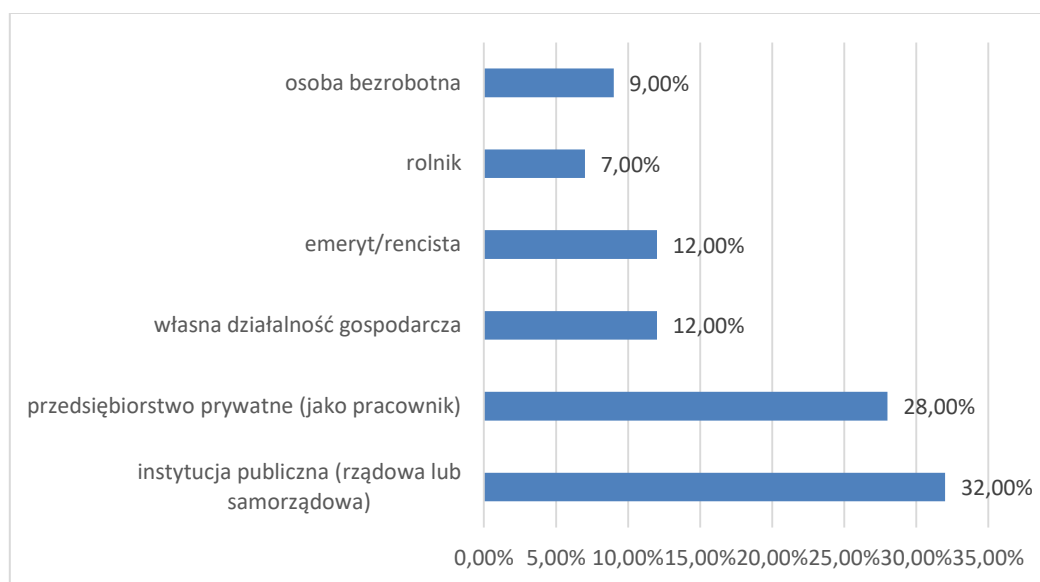
Wykres 2 Wiek.

Analiza poziomu wykształcenia pokazuje, że niemal połowa respondentów posiadała wykształcenie wyższe, co dotyczyło 49% badanych. Wykształcenie średnie lub pomaturalne deklarowało 30% ankietowanych, wykształcenie zawodowe 14%, gimnazjalne 5%, natomiast wykształcenie podstawowe 2%.

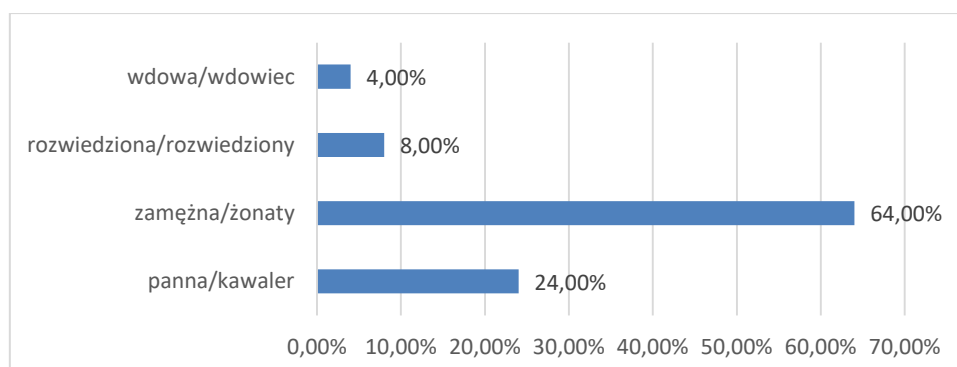
Wykres 3 Wykształcenie.

W odniesieniu do miejsca zatrudnienia najliczniejszą grupę stanowili respondenci pracujący w instytucjach publicznych, zarówno rządowych, jak i samorządowych, którzy stanowili 32% ogółu badanych. Zatrudnienie w przedsiębiorstwach prywatnych jako pracownicy najemni deklarowało 28% respondentów. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej oraz status emeryta lub rencisty wskazało po 12% ankietowanych. Osoby bezrobotne stanowiły 9% badanych, natomiast rolnicy 7%.

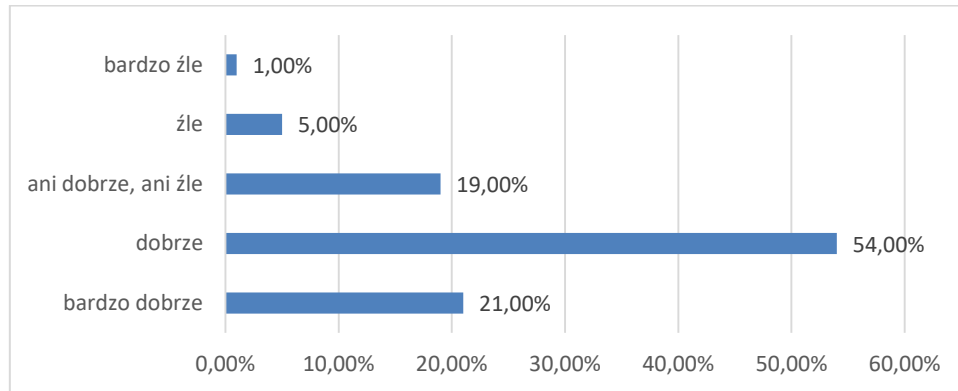
Wykres 4 Miejsce zatrudnienia.

W zakresie stanu cywilnego dominowały osoby pozostające w związkach małżeńskich, które stanowiły 64% respondentów. Osoby stanu wolnego, tj. panny i kawalerowie, stanowiły 24% ogółu badanych. Respondenci rozwiedzeni stanowili 8%, natomiast wdowy i wdowcy 4%.

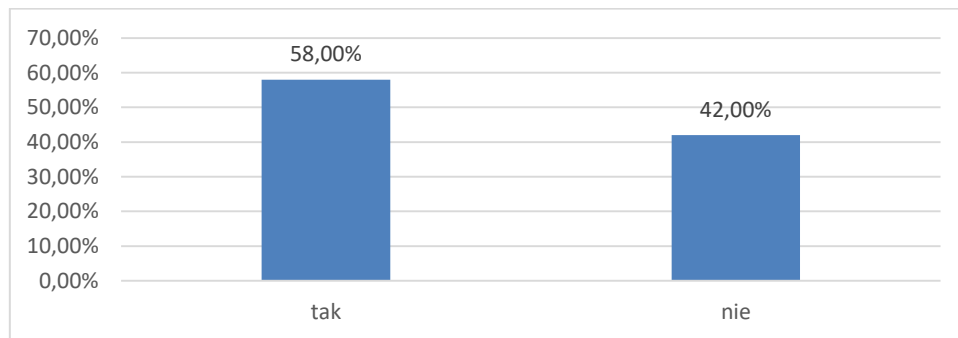
Wykres 5 Stan cywilny.

Ocena sytuacji materialnej respondentów wskazuje, że większość badanych określała ją jako dobrą, co zadeklarowało 54% ankietowanych, natomiast 21% oceniło ją jako bardzo dobrą. Odpowiedź ani dobrze, ani źle wskazało 19% respondentów. Sytuację materialną jako złą określiło 5% badanych, a jako bardzo złą 1%.

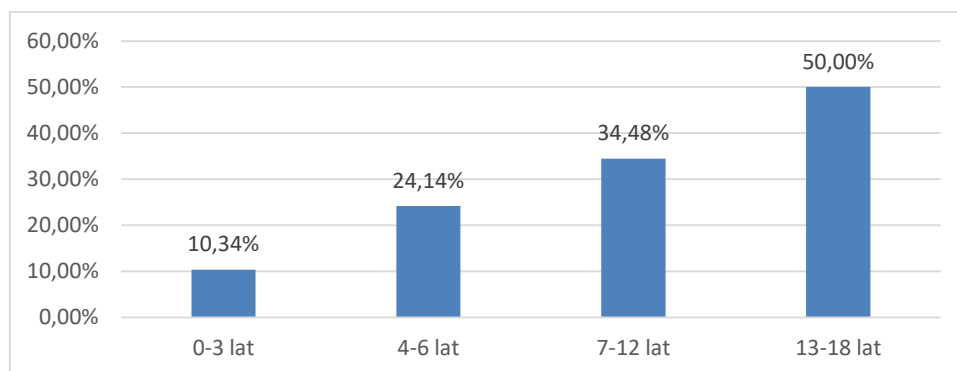
Wykres 6 Jak ocenia Pan/i swoją sytuację materialną?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące posiadania dzieci poniżej 18. roku życia 58% respondentów zadeklarowało, że jest rodzicem lub opiekunem prawnym, natomiast 42% wskazało odpowiedź przeczącą.

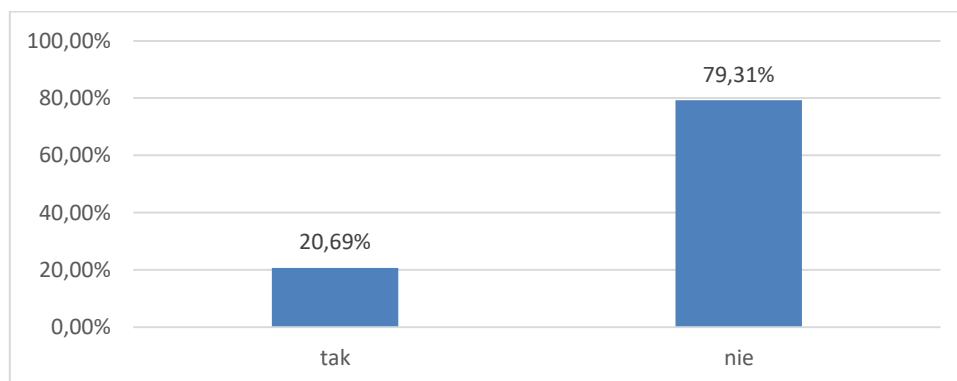
Wykres 7 Czy jest Pan/i rodzicem lub opiekunem prawnym dzieci poniżej 18. roku życia?

Wśród osób posiadających dzieci poniżej 18. roku życia najczęściej wskazywano, że dzieci są w wieku 13-18 lat, co dotyczyło 50% odpowiedzi. Kolejną grupę stanowiły dzieci w wieku 7-12 lat, które wskazało 34,48% respondentów. Dzieci w wieku 4-6 lat zadeklarowano w 24,14% odpowiedzi, natomiast najmniej wskazań dotyczyło dzieci w wieku 0-3 lat, co odnotowano na poziomie 10,34%.

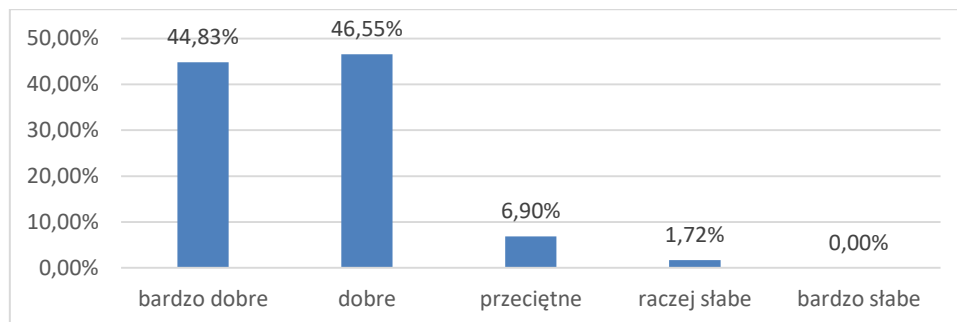
Wykres 8 W jakim wieku są Pana/i dzieci? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

Na pytanie o zamieszkiwanie w gospodarstwie domowym osoby wymagającej stałej opieki lub wsparcia z powodu niepełnosprawności albo przewlekłej choroby 20,69% badanych odpowiedziało twierdząco, natomiast 79,31% wskazało, że w ich gospodarstwie domowym taka osoba nie zamieszkuje.

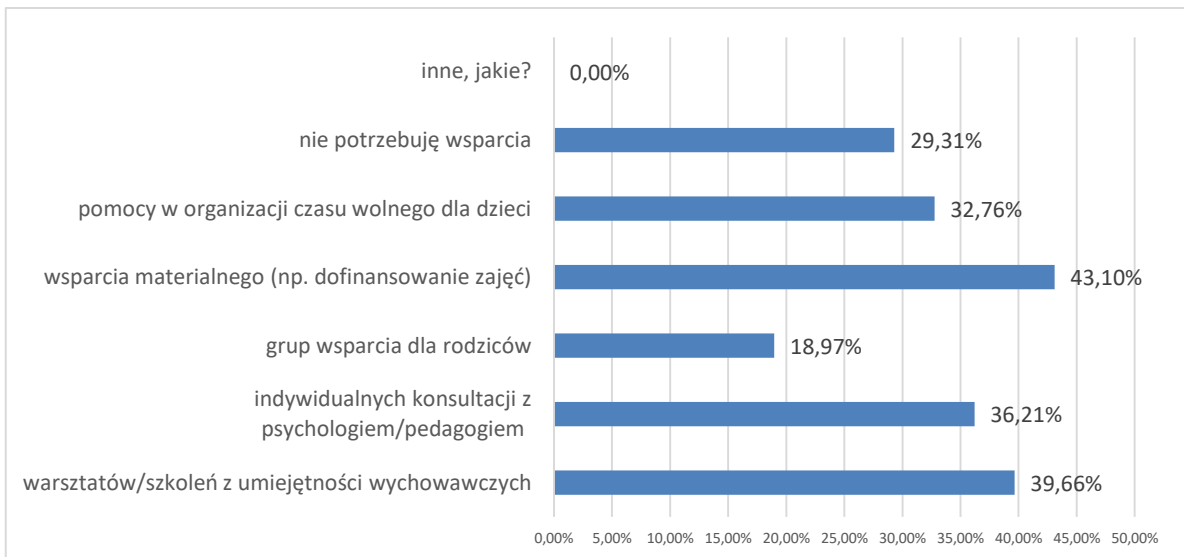
Wykres 9 Czy w Pana/i gospodarstwie domowym zamieszkuje osoba wymagająca stałej opieki lub wsparcia z powodu niepełnosprawności lub przewlekłej choroby?

W zakresie samooceny kompetencji rodzicielskich lub opiekuńczych 46,55% respondentów określiło je jako dobre, a 44,83% jako bardzo dobre. Odpowiedź „przeciętne” wskazało 6,90% badanych, natomiast 1,72% oceniło swoje kompetencje jako raczej słabe.

Wykres 10 Jak ocenia Pan/i swoje kompetencje jako rodzica/opiekuna?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące rodzaju wsparcia najbardziej potrzebnego w wychowywaniu dzieci respondenci najczęściej wskazywali na potrzebę wsparcia materialnego, w tym m.in. dofinansowania zajęć dla dzieci, co zadeklarowało 43,10% badanych. Warsztaty i szkolenia z zakresu umiejętności wychowawczych wskazało 39,66% respondentów, natomiast 36,21% ankietowanych zadeklarowało potrzebę indywidualnych konsultacji z psychologiem lub pedagogiem. Pomoc w organizacji czasu wolnego dla dzieci była wskazywana przez 32,76% badanych. Jednocześnie 29,31% respondentów zadeklarowało, że nie potrzebuje wsparcia w obszarze wychowywania dzieci. Najbardziej wskazywaną formą wsparcia były grupy wsparcia dla rodziców, które zaznaczyło 18,97% ankietowanych.

Wykres 11 Jakiego rodzaju wsparcia w wychowywaniu dzieci potrzebował(a)by Pan/i najbardziej? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

2. Postrzeganie wybranych problemów społecznych

W ankiecie dotyczącej oceny istotności wybranych problemów społecznych w miejscach zamieszkania, uczestnicy badania mieli za zadanie określić, czy dany problem jest ważny i wymaga wzmoczonych działań ze strony odpowiednich instytucji, czy też jest nieważny i nie wymaga podejmowania działań.

W odniesieniu do problemu alkoholizmu większość respondentów uznała go za ważny i wymagający wzmoczonych działań instytucji, co wskazało 76% badanych, natomiast 9% oceniło go jako nieważny, a 15% zadeklarowało brak zdania. Picie alkoholu przez dzieci i młodzież zostało określone jako problem ważny przez 73% respondentów, jako nieważny przez 10%, a 17% nie miało zdania w tej kwestii. Problem narkomanii 67% ankietowanych uznało za ważny, 15% za nieważny, natomiast 18% wskazało odpowiedź „nie mam zdania”. Zazywanie narkotyków przez dzieci i młodzież zostało ocenione jako problem ważny przez 66% badanych, jako nieważny przez 14%, a 20% respondentów nie potrafiło jednoznacznie odnieść się do tego zagadnienia. Zazywanie dopalaczy przez dzieci i młodzież 68% ankietowanych uznało za problem ważny, 14% za nieważny, a 18% nie miało zdania.

W przypadku przemocy szkolnej odsetek odpowiedzi wskazujących na istotność problemu był wysoki, ponieważ 81% respondentów określiło ją jako problem ważny, 9% jako nieważny, natomiast 10% nie miało zdania. Przemoc domowa została uznana za problem

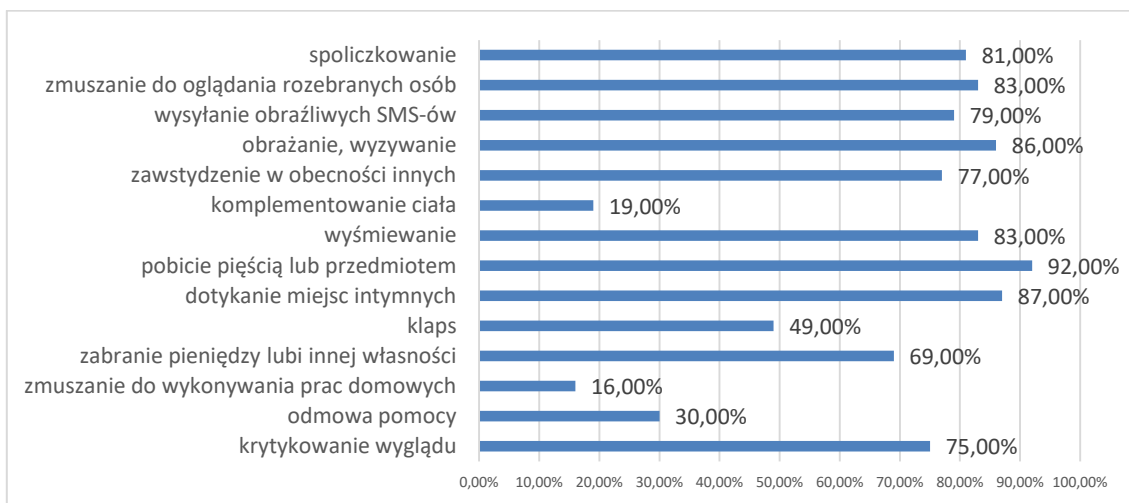
ważny przez 77% badanych, za nieważny przez 12%, a 11% respondentów wskazało brak opinii. Bezrobocie 72% ankietowanych wskazało jako problem ważny, 12% jako nieważny, natomiast 16% nie miało zdania. Ubóstwo oraz trudna sytuacja materialna zostały uznane za ważne przez 82% badanych, przy 8% wskazań na nieważność tego problemu oraz 10% odpowiedzi „nie mam zdania”. Problemy wychowawcze rodziców 78% respondentów oceniło jako ważne, 7% jako nieważne, natomiast 15% nie miało zdania.

	ważny	nieważny	nie mam zdania
Problem alkoholizmu	76,00%	9,00%	15,00%
Picie alkoholu przez dzieci i młodzież	73,00%	10,00%	17,00%
Problem narkomanii	67,00%	15,00%	18,00%
Zażywanie narkotyków przez dzieci i młodzież	66,00%	14,00%	20,00%
Zażywanie dopalaczy przez dzieci i młodzież	68,00%	14,00%	18,00%
Przemoc szkolna	81,00%	9,00%	10,00%
Przemoc domowa	77,00%	12,00%	11,00%
Bezrobocie	72,00%	12,00%	16,00%
Ubóstwo/Trudna sytuacja materialna	82,00%	8,00%	10,00%
Problemy wychowawcze rodziców	78,00%	7,00%	15,00%

Wykres 12 Jak ocenia Pan/i istotność wymienionych problemów społecznych w swoim miejscu zamieszkania? Problem ważny istnieje i wymaga wzmożonych działań ze strony odpowiednich instytucji, problem nieważny nie istnieje i nie wymaga podejmowania działań. Można wybrać jedną odpowiedź przy każdym z 7 zagadnień.

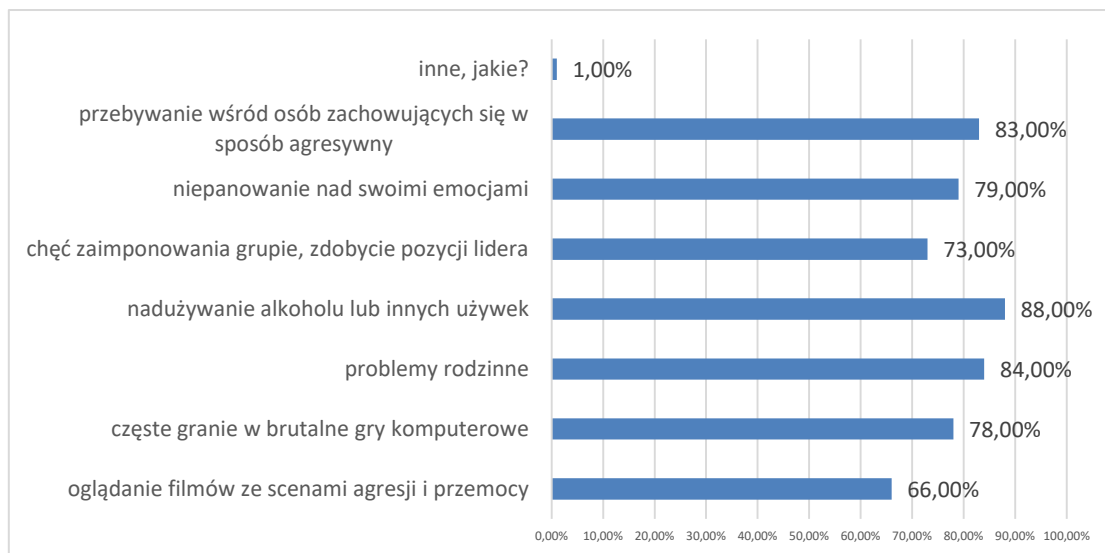
2.1 Wiedza dotycząca zjawiska przemocy

W odpowiedzi na pytanie dotyczące tego, które sytuacje są zdaniem respondentów aktem przemocy, najczęściej wskazywano pobicie pięścią lub przedmiotem, co zadeklarowało 92% ankietowanych. Wysoki odsetek odpowiedzi dotyczył również dotykania miejsc intymnych, które wskazało 87% badanych, a także obrażania i wyzywania, uznawanego za przemoc przez 86% respondentów. Za akt przemocy uznawano ponadto wyśmiewanie oraz zmuszanie do oglądania rozebranych osób, które wskazało po 83% ankietowanych, jak również spoliczkowanie, wskazywane przez 81% badanych. Wśród sytuacji ocenianych jako przemoc znalazło się także zawstydzanie w obecności innych, które wskazało 77% respondentów, oraz krytykowanie wyglądu, uznane za przemoc przez 75% ankietowanych. Zabranie pieniędzy lub innej własności wskazało 69% badanych. Klaps jako przemoc został wskazany przez 49% respondentów. Odmowa pomocy została uznana za akt przemocy przez 30% ankietowanych, 19% wskazań dotyczyło komplementowania ciała, natomiast zmuszanie do wykonywania prac domowych przez 16%.

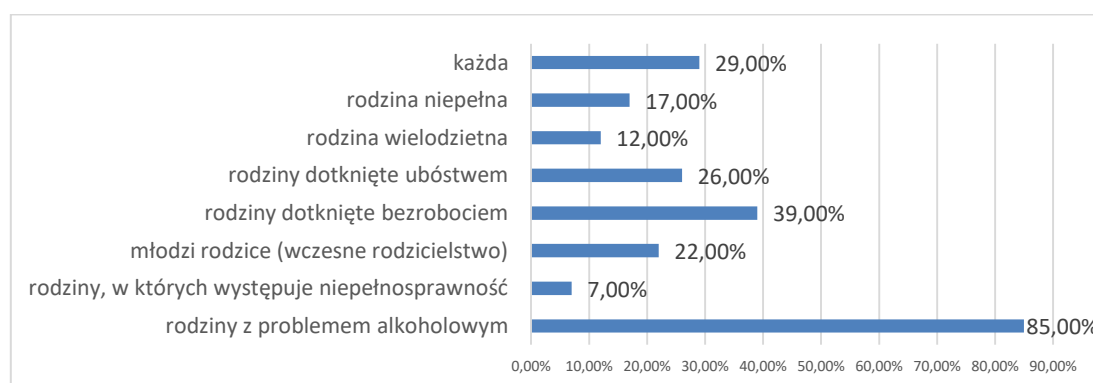
Wykres 13 Które z wymienionych sytuacji są Pana/i zdaniem aktem przemocy? Możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi.

W odniesieniu do pytania o możliwe przyczyny przemocy najczęściej wskazywano nadużywanie alkoholu lub innych używek, co zadeklarowało 88% badanych. Jako istotną przyczynę przemocy ankietowani wskazywali również problemy rodzinne, co odnotowano w 84% odpowiedzi, oraz przebywanie wśród osób zachowujących się w sposób agresywny, które wskazało 83% respondentów. Niepanowanie nad swoimi emocjami zostało wskazane przez 79% badanych, natomiast częste granie w brutalne gry komputerowe przez 78% ankietowanych. Chęć zaimponowania grupie i zdobycia pozycji lidera została wymieniona w 73% odpowiedzi. Oglądanie filmów ze scenami agresji i przemocy wskazało 66% respondentów. Odpowiedź „inne, jakie?” pojawiła się w 1% wskazań, przy czym w tej kategorii wskazano zaburzenia osobowości.

Wykres 14 Jakie mogą być Pana/i zdaniem przyczyny przemocy? Możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi.

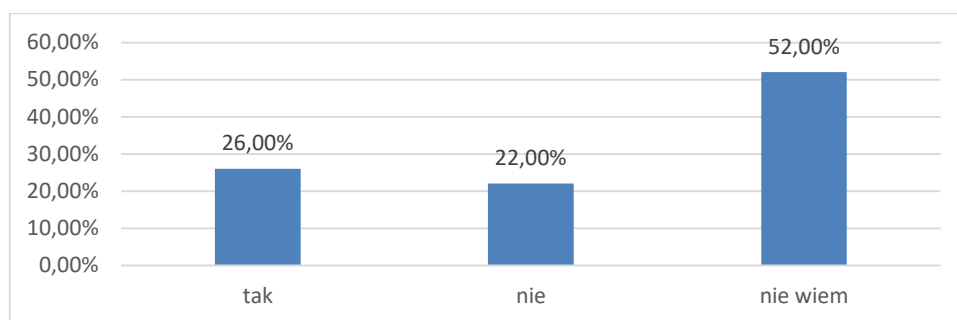
W odpowiedzi na pytanie dotyczące tego, które rodziny są najbardziej zagrożone zjawiskiem przemocy domowej, respondenci najczęściej wskazywali rodziny z problemem alkoholowym, co zadeklarowało 85% badanych. W dalszej kolejności wskazywano rodziny dotknięte bezrobociem, co odnotowano w 39% odpowiedzi, oraz odpowiedź, że zagrożona może być każda rodzina, którą wskazało 29% respondentów. Rodziny dotknięte ubóstwem jako najbardziej zagrożone zostały wskazane przez 26% ankietowanych. Młodzi rodzice, w tym wczesne rodzicielstwo, zostali wskazani w 22% odpowiedzi, natomiast rodziny niepełne w 17%. Rodziny wielodzietne wskazało 12% respondentów, a rodziny, w których występuje niepełnosprawność - 7%.

Wykres 15 Które, Pana/i zdaniem rodziny są najbardziej zagrożone zjawiskiem przemocy domowej?

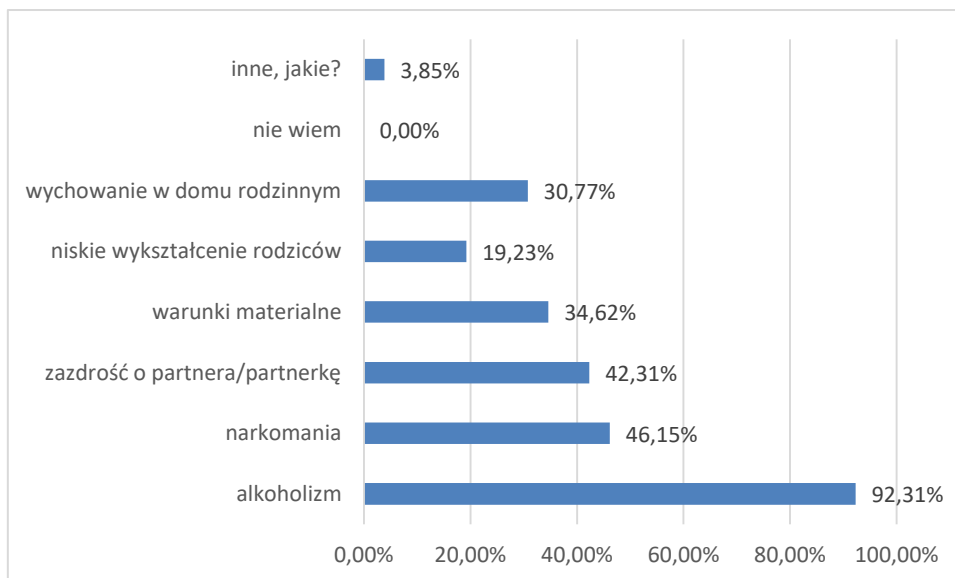
2.2 Przemoc domowa z perspektywy mieszkańców Gminy Obrazów

Zdaniem 26,00% mieszkańców zjawisko przemocy domowej występuje i jest obecne w społeczności, co wskazuje na to, że problem przemocy domowej jest powszechnie rozpoznawany i uważany za istniejący. Jednak warto również zauważyć, że 52,00% respondentów wybrało odpowiedź „nie wiem”, a 22,00% wskazało na odpowiedź „nie”.

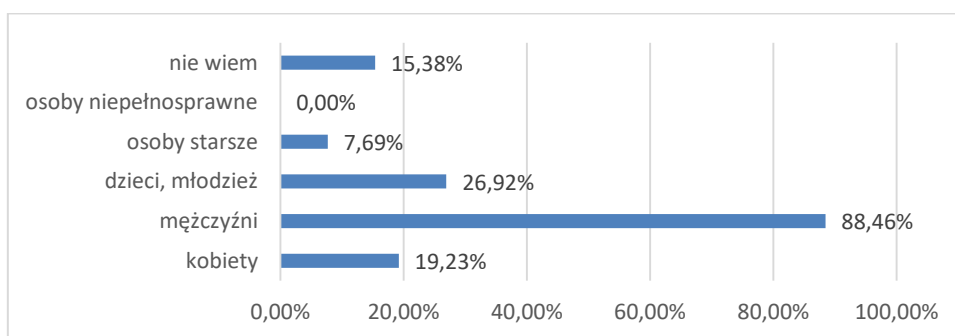
Wykres 16 Jak Pan/i sądzi, czy w Pana/i miejscowości występuje zjawisko przemocy domowej?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące czynników mających bezpośredni wpływ na przemoc domową w miejscowości respondentów najczęściej wskazywano alkoholizm, co odnotowano w 92,31% odpowiedzi. Kolejnymi najczęściej wybieranymi wskazaniami były narkomania, którą zaznaczyło 46,15% badanych, oraz zazdrość o partnera lub partnerkę, wskazana przez 42,31% respondentów. Warunki materialne zostały wskazane w 34,62% odpowiedzi, natomiast wychowanie w domu rodzinnym w 30,77%. Niskie wykształcenie rodziców jako czynnik wpływający na przemoc domową wskazało 19,23% ankietowanych. Odpowiedź „nie wiem” nie została wybrana przez żadnego z respondentów. W kategorii „inne, jakie?” odnotowano 3,85% wskazań, przy czym jako dodatkowe czynniki wymieniano m.in. poczucie wyższości nad partnerem i członkami rodziny oraz czynniki ekonomiczne związane z nierównym podziałem pracy i dochodów w gospodarstwie domowym, w tym sytuacje, w których jedna osoba uzyskuje wynagrodzenie, a druga wykonuje pracę domową bez wynagrodzenia.

Wykres 17 Co według Pana/i ma bezpośredni wpływ na przemoc domową w Pana/i miejscowości? Można wybrać kilka odpowiedzi.

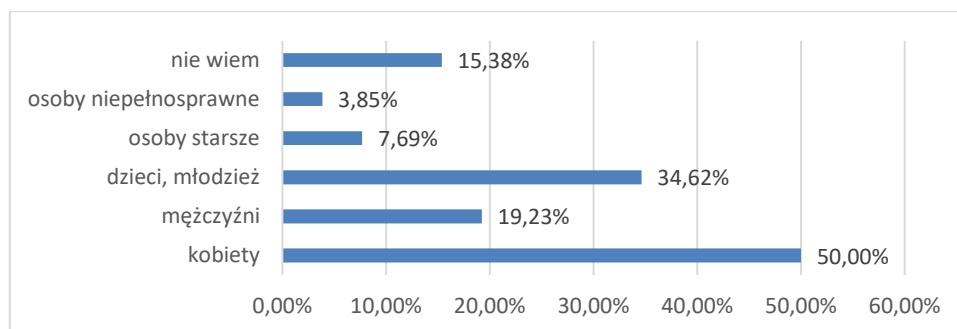
W odniesieniu do pytania o to, kto najczęściej jest osobą stosującą przemoc domową w rodzinie w miejscowości respondentów, 88,46% badanych wskazało mężczyzn. Dzieci i młodzież zostały wskazane w 26,92% odpowiedzi, natomiast kobiety jako osoby stosujące przemoc wskazało 19,23% respondentów, a osoby starsze w 7,69%. Jednocześnie 15,38% ankietowanych zadeklarowało brak wiedzy w tym zakresie, wybierając odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 18 Kto według Pana/i jest najczęściej osobą stosującą przemoc domową w Pana/i miejscowości?

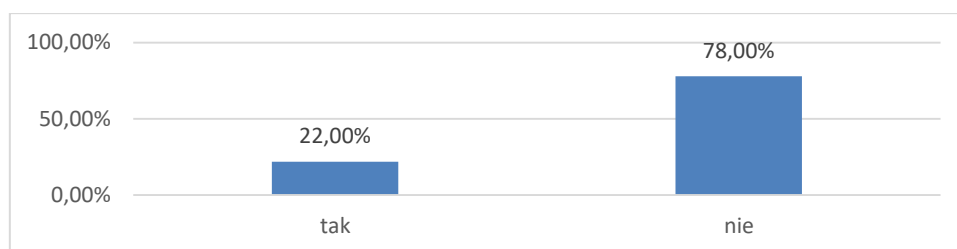
W odpowiedzi na pytanie dotyczące tego, kto najczęściej doznaje przemocy domowej w rodzinie w miejscowości respondentów, najczęściej wskazywano kobiety, co odnotowano w 50% odpowiedzi. Następnie wskazywano dzieci i młodzież, które wymieniono w 34,62% odpowiedzi. Mężczyźni zostali wskazani przez 19,23% respondentów. Brak wiedzy w tym

zakresie zadeklarowało 15,38% badanych. Osoby starsze wskazało 7,69% ankietowanych, natomiast osoby z niepełnosprawnością - 3,85%.

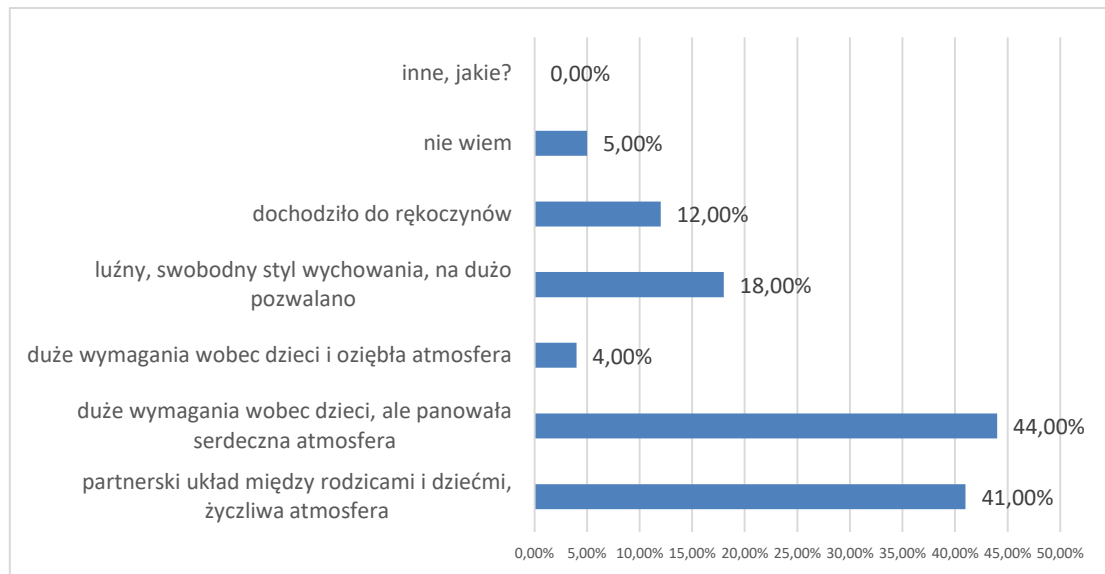
Wykres 19 Kto według Pana/i jest najczęściej osobą doznającą przemocy domowej w Pana/i miejscowości?

W odniesieniu do pytania o znajomość osoby doznającej przemocy w domu w otoczeniu respondenta 22% badanych wskazało odpowiedź twierdzącą, natomiast 78% zadeklarowało, że nie zna takich osób.

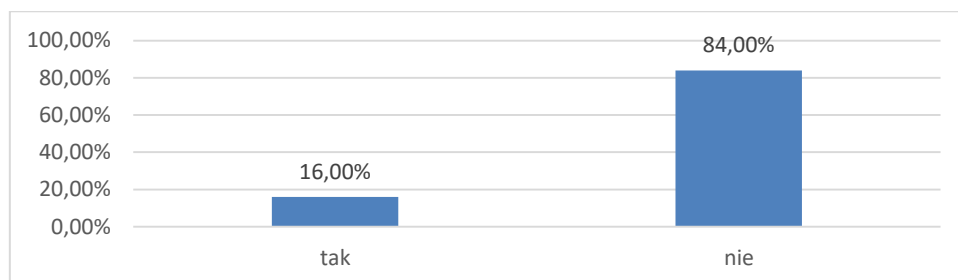
Wykres 20 Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu kto jest osobą doznającą przemocy w swoim domu?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące relacji i klimatu wychowania panujących w domu rodzinnym respondentów najczęściej wskazywano duże wymagania wobec dzieci przy jednoczesnej serdecznej atmosferze, co zadeklarowało 44% badanych. Kolejną często wskazywaną odpowiedzią był partnerski układ między rodzicami i dziećmi oraz życzliwa atmosfera, którą wskazało 41% respondentów. Luźny i swobodny styl wychowania, w którym na dużo pozwalano, zadeklarowało 18% ankietowanych. Występowanie rękoczynów w domu rodzinnym wskazało 12% badanych. Odpowiedź „nie wiem” wybrało 5% respondentów, natomiast duże wymagania wobec dzieci połączone z oziębłą atmosferą zostały wskazane przez 4% ankietowanych.

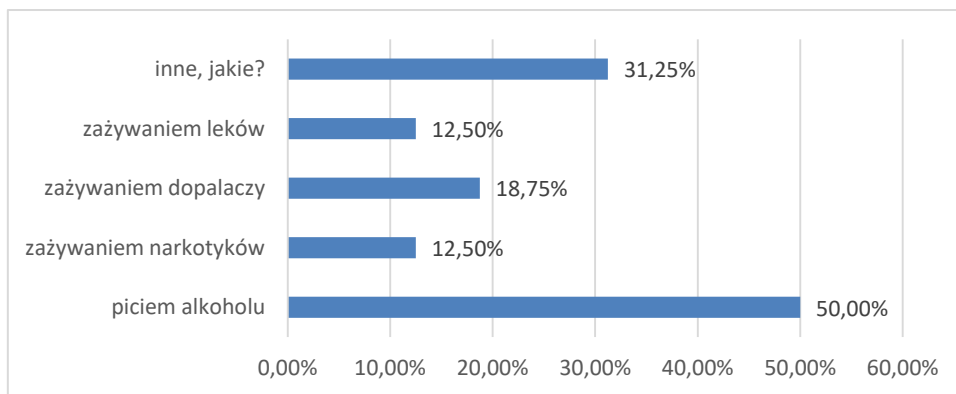
Wykres 21 Proszę określić, jakie relacje i klimat wychowania panowały w Pana/i domu rodzinnym.

Mieszkańcy zostali zapytani, czy w ich domu/otoczeniu występuje problem przemocy. Zdecydowana większość osób - 84,00% odpowiedziało, że takie zjawisko nie występuje, jednak 16,00% zmaga się z tym problemem.

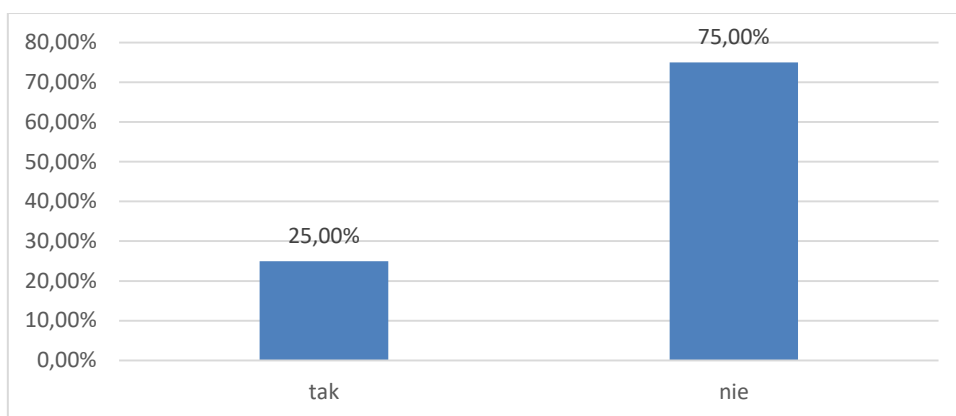
Wykres 22 Czy w Pana/i domu/otoczeniu występuje problem przemocy?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące tego, z czym związany jest problem przemocy w domu lub otoczeniu respondentów, najczęściej wskazywano picie alkoholu, co zadeklarowało 50% badanych. Kolejną kategorią były odpowiedzi „inne”, które wskazało 31,25% respondentów, podając jako przykłady m.in. przemoc wśród młodzieży związaną z wykluczeniem, przemoc psychologiczną rówieśników wobec dziecka, różnicę potrzeb, trudności osobowościowe, zazdrość, zaborczość, chęć dominacji, umniejszanie partnerce oraz narcyzm. Zażywanie dopalaczy wskazało 18,75% ankietowanych. Zażywanie narkotyków oraz zażywanie leków zostały wskazane po 12,50% odpowiedzi.

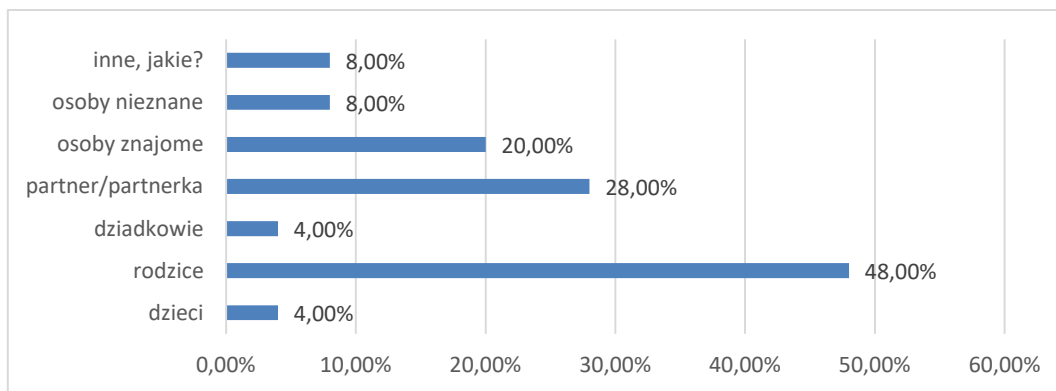
Wykres 23 Czy problem przemocy w Pana/i domu/otoczeniu związany jest z:

Badanych mieszkańców zapytano, czy kiedykolwiek doświadczyli przemocy. Większość ankietowanych nigdy nie doświadczyło przemocy (75,00%), jednak 25,00% osób odpowiedziało, że doświadczyło kiedykolwiek przemocy.

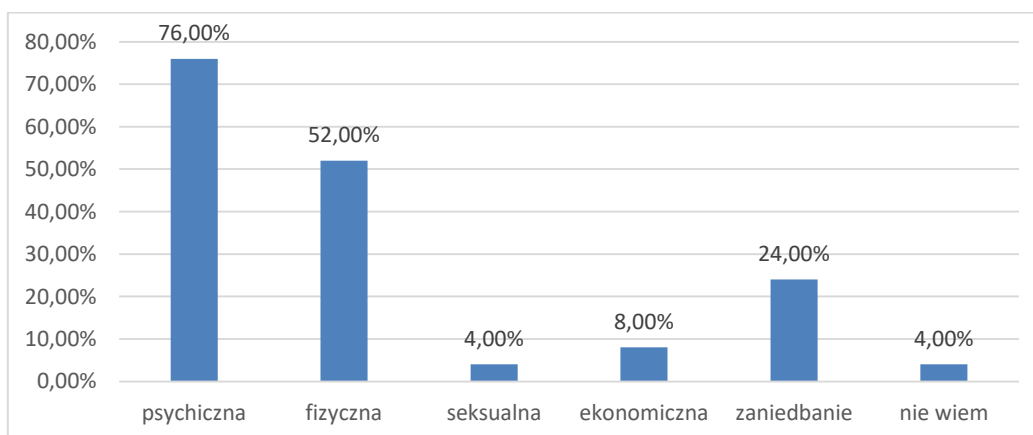
Wykres 24 Czy był/a Pan/i kiedykolwiek osobą doznającą przemocy?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące tego, kto stosował wobec respondentów przemoc, najczęściej wskazywano rodziców, co zadeklarowało 48% badanych. Kolejną grupą byli partnerzy lub partnerki, wskazani przez 28% respondentów. Osoby znajome zostały wskazane w 20% odpowiedzi. Osoby nieznane oraz odpowiedź „inne” odnotowano po 8% wskazań, przy czym w tej kategorii wymieniano m.in. ojca oraz męża. Dzieci oraz dziadkowie zostali wskazani najrzadziej, po 4% odpowiedzi.

Wykres 25 Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

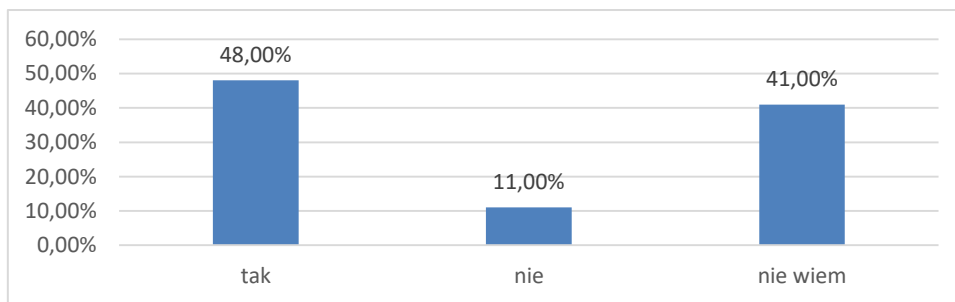
W zakresie rodzaju doznanej przemocy najczęściej wskazywano przemoc psychiczną, której doświadczyło 76% respondentów. Przemoc fizyczną wskazało 52% badanych. Zaniedbanie zostało wskazane w 24% odpowiedzi. Przemoc ekonomiczna dotyczyła 8% respondentów, natomiast przemoc seksualna oraz brak jednoznacznej identyfikacji rodzaju przemocy zostały wskazane po 4% odpowiedzi.

Wykres 26 Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a? Można wybrać kilka odpowiedzi.

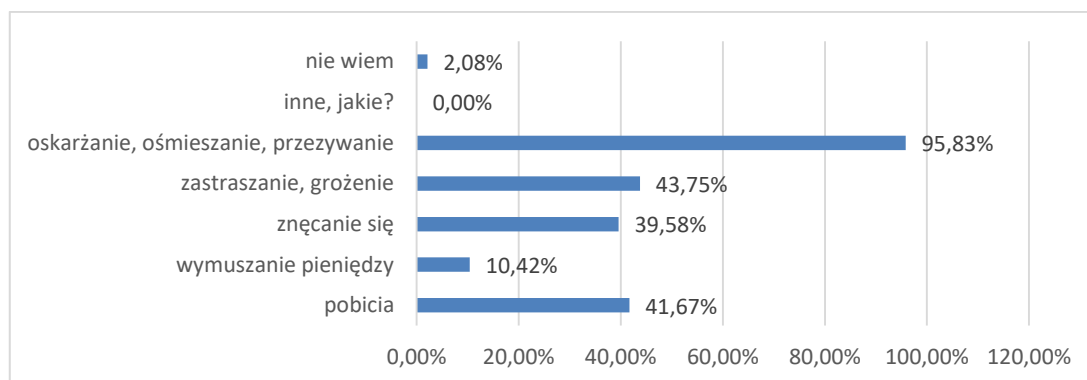
2.3 Przemoc rówieśnicza

W odpowiedzi na pytanie dotyczące tego, czy w szkołach zlokalizowanych na terenie miejscowości respondentów dochodzi do przemocy rówieśniczej, 48% badanych wskazało odpowiedź twierdzącą. Brak wiedzy w tym zakresie zadeklarowało 41% respondentów, natomiast 11% uznało, że takie zjawisko nie występuje.

Wykres 27 Czy według Pana/i dochodzi do przemocy rówieśniczej w szkołach, które są na terenie Pana/i miejscowości?

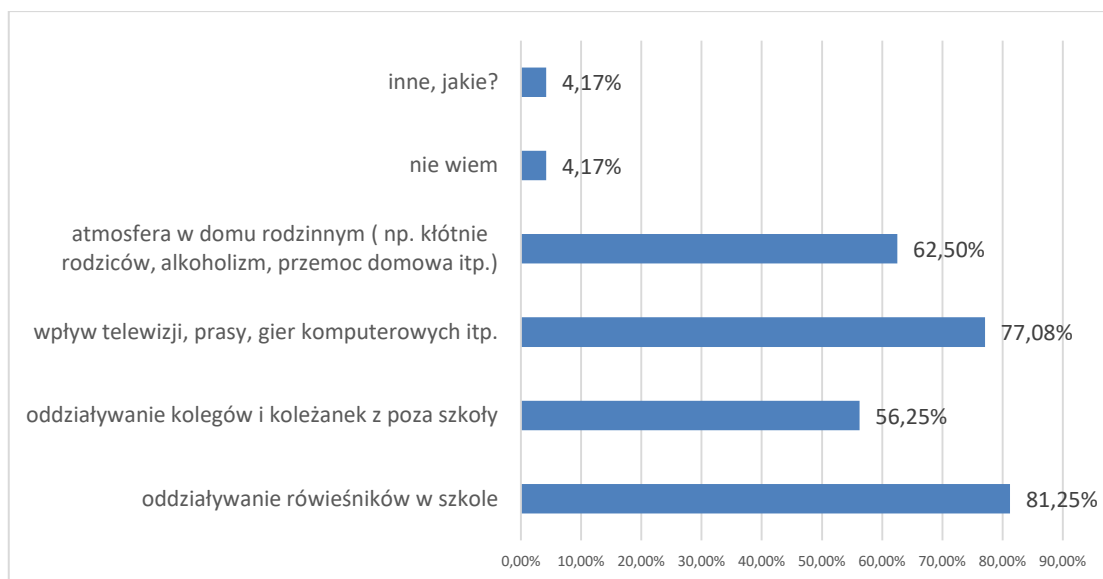
W odniesieniu do pytania o formy przejawiania się agresji i przemocy w szkole najczęściej wskazywano oskarżanie, ośmieszanie oraz przezywanie, co odnotowano w 95,83% odpowiedzi. Następnie wskazywano zastraszanie i grożenie, które zaznaczyło 43,75% respondentów, oraz pobicia, wskazane przez 41,67% badanych. Znęcanie się zostało wskazane w 39,58% odpowiedzi. Wymuszanie pieniędzy odnotowano w 10,42% wskazań, natomiast brak wiedzy na temat form przemocy w szkole zadeklarowało 2,08% respondentów.

Wykres 28 Czy wie Pan/i w jakiej formie przejawia się agresja i przemoc w szkole?

W zakresie przyczyn zachowań uczniów związanych z agresją i przemocą najczęściej wskazywano oddziaływanie rówieśników w szkole, co zadeklarowało 81,25% respondentów. Kolejnym często wskazywanym czynnikiem był wpływ telewizji, prasy oraz gier komputerowych, odnotowany w 77,08% odpowiedzi. Atmosfera w domu rodzinnym, w tym m.in. kłótnie rodziców, alkoholizm oraz przemoc domowa, została wskazana przez 62,50% badanych. Oddziaływanie kolegów i koleżanek spoza szkoły wskazało 56,25% respondentów. Odpowiedzi „nie wiem” udzieliło 4,17% ankietowanych, a w tej samej skali wskazywano

kategorię „inne”, podając jako przykłady m.in. wychowanie rodziców, wpływ internetu oraz brak życzliwości rodziców w stosunku do innych osób.

Wykres 29 Co zdaniem Pana/i jest przyczyną takiego zachowania uczniów? Można zaznaczyć kilka odpowiedzi.

2.4 Bezpieczeństwo w najbliższym otoczeniu

W ankiecie dotyczącej opinii na temat przemocy domowej respondenci mieli za zadanie określić stopień zgody z przedstawionymi stwierdzeniami, posługując się skalą od 1 oznaczającą brak zgody do 5 oznaczającą pełną zgodę. W odniesieniu do stwierdzenia, że przemoc domowa jest prywatną sprawą i nikt nie powinien się wtrącać, najczęściej wskazywano odpowiedź 1, którą wybrało 62% badanych, a kolejne 24% zaznaczyło odpowiedź 2, natomiast odpowiedzi wskazujące na wyższy poziom zgody pojawiały się znacznie rzadziej.

W przypadku stwierdzenia dotyczącego stosowania kar fizycznych wobec dzieci za złe zachowania najczęściej wybierano odpowiedź 1, wskazaną przez 37% respondentów, oraz odpowiedź 2, którą zaznaczyło 27% badanych, podczas gdy odpowiedzi odzwierciedlające wyższy poziom zgody pojawiały się rzadziej. Podobny rozkład odpowiedzi odnotowano przy stwierdzeniu, że kary fizyczne mogą być dobrą nauką, gdzie dominowały odpowiedzi 1 i 2, wskazane odpowiednio przez 53% i 16% respondentów.

Odnosząc się do stwierdzenia, że przemoc zdarza się wyłącznie w rodzinach z marginesu społecznego, respondenci najczęściej wskazywali odpowiedź 1, co dotyczyło 51% badanych,

oraz odpowiedź 2, zaznaczoną przez 25%, natomiast odpowiedzi wskazujące na zgodę z tym stwierdzeniem były mniej liczne. W przypadku stwierdzenia, że przemoc występuje tylko wtedy, gdy widoczne są ślady na ciele osoby doznającej przemocy, dominowała odpowiedź 1, którą wybrało 63% respondentów, a 22% wskazało odpowiedź 2.

W odniesieniu do stwierdzenia, że jeśli ktoś jest bity, to oznacza, że na to zasłużył, najczęściej wybierano odpowiedź 1, którą zaznaczyło 57% badanych, oraz odpowiedź 2 wskazaną przez 23% respondentów. Podobny rozkład odpowiedzi dotyczył stwierdzenia, że policja nie powinna interweniować w sprawy rodzinne, gdzie odpowiedzi 1 i 2 wskazało łącznie 77% ankietowanych.

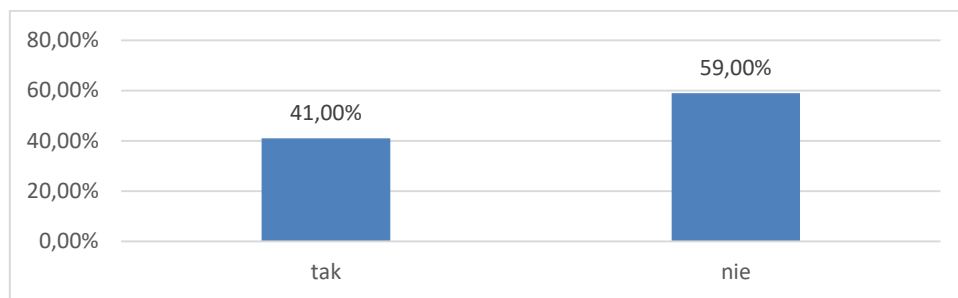
W przypadku stwierdzenia, że przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydem, rozkład odpowiedzi był bardziej zróżnicowany, przy czym najczęściej wskazywano odpowiedzi 4 i 5, które łącznie uzyskały 52% wskazań. W odniesieniu do stwierdzenia, że główną przyczyną przemocy domowej jest nadużywanie alkoholu, najczęściej wybierano odpowiedzi 2, 3 oraz 4, co wskazuje na zróżnicowany poziom zgody z tym stwierdzeniem.

Analizując odpowiedzi na stwierdzenie, że gwałt w małżeństwie nie jest możliwy, najczęściej wskazywano odpowiedź 1, którą wybrało 58% respondentów, oraz odpowiedź 2 zaznaczoną przez 19% badanych. W przypadku stwierdzenia dotyczącego możliwości uzyskania skutecznej pomocy przez osoby doznające przemocy na terenie miejscowości respondentów najczęściej wskazywano odpowiedź 3, co dotyczyło 43% ankietowanych, przy jednoczesnych wskazaniach odpowiedzi 4 i 5 przez łącznie 32% badanych.

	1	2	3	4	5
Przemoc domowa to prywatna sprawa nikt nie powinien się wtrącać	62,00%	24,00%	4,00%	5,00%	5,00%
Powinno się wymierzać kary fizyczne (np. klaps) dzieciom za złe zachowania	37,00%	27,00%	17,00%	10,00%	9,00%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego	51,00%	25,00%	11,00%	3,00%	10,00%
Przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydem	15,00%	17,00%	16,00%	27,00%	25,00%
Przemoc występuje tylko wtedy, gdy widoczne są ślady na ciele osoby doznającej przemocy	63,00%	22,00%	3,00%	4,00%	8,00%
Kary fizyczne mogą być dobrą nauką	53,00%	16,00%	15,00%	7,00%	9,00%
Jeśli ktoś jest bity, to oznacza, że na to zasłużył	57,00%	23,00%	6,00%	2,00%	12,00%
Policja nie powinna interweniować w sprawy rodzinne	53,00%	24,00%	11,00%	6,00%	6,00%
Główną przyczyną przemocy domowej jest naużywanie alkoholu	15,00%	28,00%	23,00%	25,00%	9,00%
Gwałt w małżeństwie nie jest możliwy	58,00%	19,00%	8,00%	4,00%	11,00%
Osoby doznające przemocy mogą otrzymać skuteczną pomoc na terenie Pana/i miejscowości od instytucji pomocowych oraz systemu prawnego	12,00%	13,00%	43,00%	22,00%	10,00%

Wykres 30 Proszę odpowiedzieć na ile zgadza się Pana/i z poniższym stwierdzeniem, gdzie:

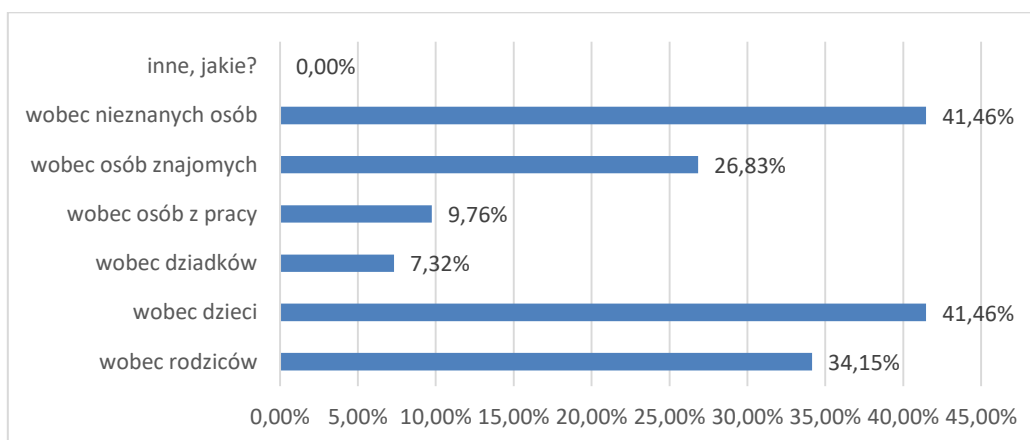
W odpowiedzi na pytanie dotyczące bycia świadkiem przemocy 41% respondentów zadeklarowało, że kiedykolwiek było świadkiem takiego zdarzenia, natomiast 59% wskazało odpowiedź przeczącą.

Wykres 31 Czy był/a Pan/i kiedykolwiek świadkiem przemocy?

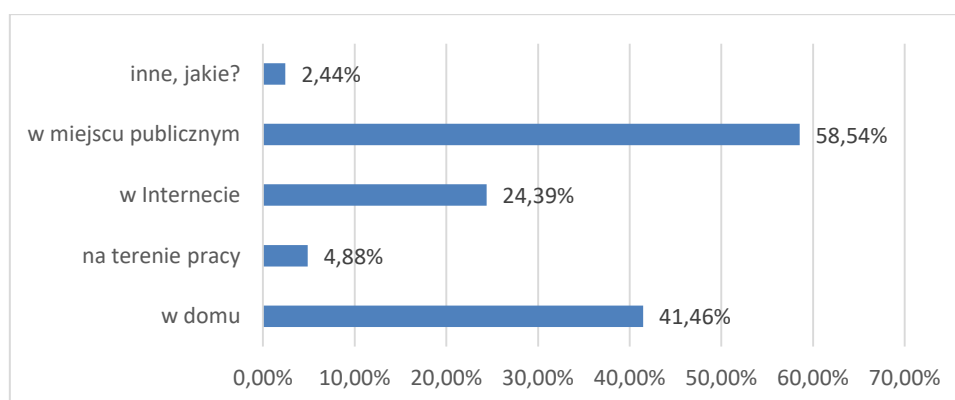
Wśród osób, które zetknęły się ze zjawiskiem przemocy jako świadkowie, najczęściej wskazywano, że przemoc była stosowana wobec dzieci oraz wobec osób nieznanymi, co odnotowano po 41,46% odpowiedzi. Kolejną grupą były przypadki przemocy wobec

rodziców, wskazane w 34,15% odpowiedzi. Przemoc wobec osób znanych została wskazana przez 26,83% respondentów, natomiast przemoc wobec osób z pracy przez 9,76%. Najczęściej wskazywano przemoc wobec dziadków, co dotyczyło 7,32% odpowiedzi.

Wykres 32 Wobec kogo przemoc była stosowana?

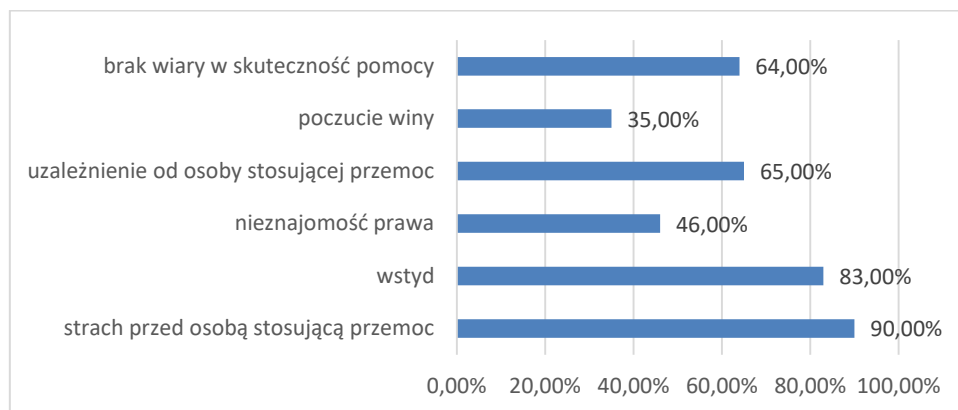
W odpowiedzi na pytanie dotyczące miejsca, w którym miał miejsce akt przemocy, którego respondent był świadkiem, najczęściej wskazywano miejsce publiczne, co odnotowano w 58,54% odpowiedzi. Następnie wskazywano dom, który został wybrany przez 41,46% badanych. Kolejną wskazywaną lokalizacją był Internet, wskazany przez 24,39% respondentów. Na terenie pracy akt przemocy wskazało 4,88% ankietowanych, natomiast odpowiedź „inne” została wybrana przez 2,44% badanych, przy czym w tej kategorii wskazywano m.in. dom innego członka rodziny.

Wykres 33 Gdzie akt przemocy, którego był Pan/ni świadkiem miał miejsce? Można wybrać kilka odpowiedzi.

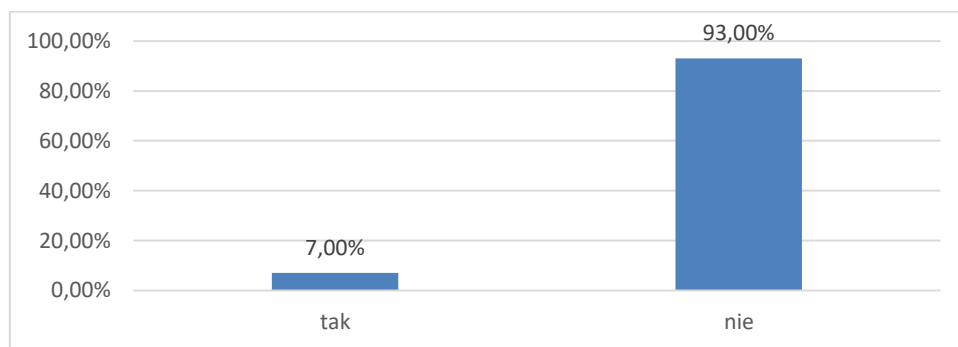
W odniesieniu do pytania dotyczącego czynników mogących powstrzymać osobę doznającą przemocy przed szukaniem pomocy, najczęściej wskazywano strach przed osobą stosującą przemoc, co zadeklarowało 90% respondentów. Kolejnym czynnikiem był wstyd,

wskazany przez 83% badanych. Uzależnienie od osoby stosującej przemoc zostało wskazane w 65% odpowiedzi, a brak wiary w skuteczność pomocy w 64%. Nieznajomość prawa wskazało 46% respondentów, natomiast poczucie winy zostało odnotowane w 35% odpowiedzi.

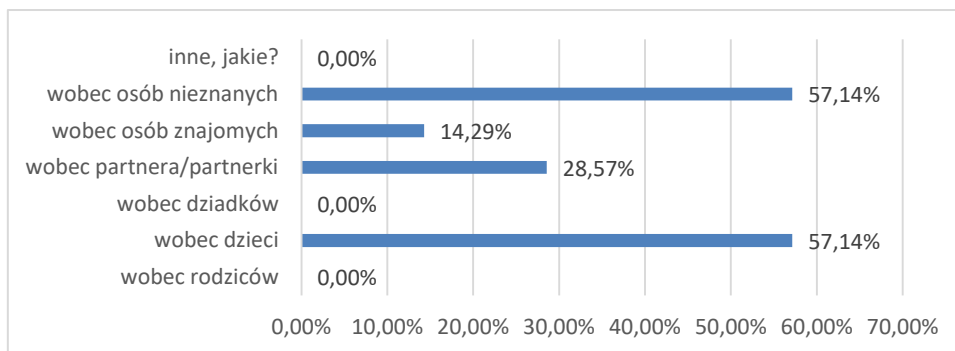
Wykres 34 Co może powstrzymać Pana/i zdaniem osobę doznającą przemoc przed szukaniem pomocy?

Mieszkańców zapytano, czy zdarzyło im się kiedykolwiek stosować przemoc. Odpowiedzi badanych wskazują, że tylko 7% respondentów przyznało się do bycia osobą stosującą przemoc, podczas gdy 93% odpowiedziało, że nigdy im się to nie zdarzyło.

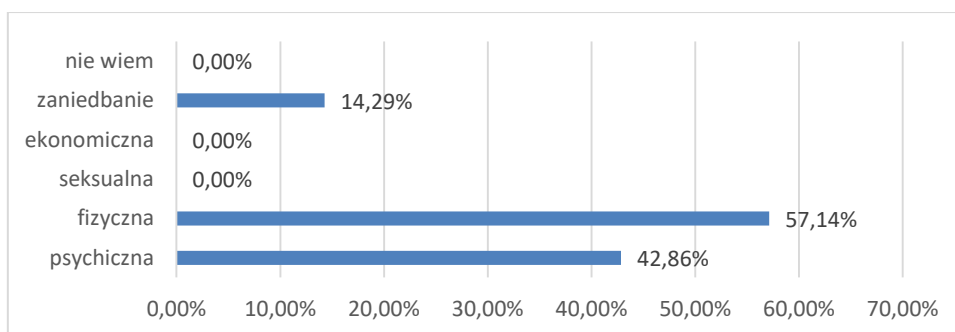
Wykres 35 Czy zdarzyło się Panu/i być kiedykolwiek osobą stosującą przemoc?

Wśród respondentów, którzy zadeklarowali stosowanie przemocy, najczęściej wskazywano, że była ona kierowana wobec dzieci oraz wobec osób nieznanym, co odnotowano po 57,14% odpowiedzi. Następnie wskazywano stosowanie przemocy wobec partnera lub partnerki, co zadeklarowało 28,57% badanych, natomiast przemoc wobec osób znanych została wskazana w 14,29% odpowiedzi.

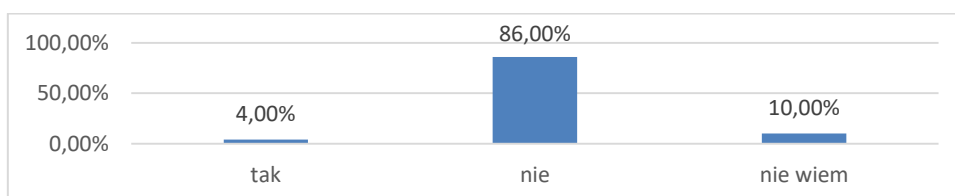
Wykres 36 Wobec kogo zdarzyło się Panu/i stosować przemoc?

W zakresie rodzaju stosowanej przemocy najczęściej wskazywano przemoc fizyczną, którą zadeklarowało 57,14% respondentów. Przemoc psychiczna została wskazana w 42,86% odpowiedzi, natomiast zaniedbanie odnotowano w 14,29% wskazań.

Wykres 37 Jakiego rodzaju przemoc Pan/i stosował/a? Można wybrać kilka odpowiedzi.

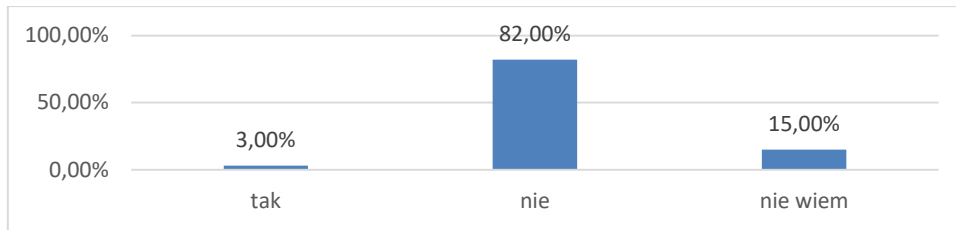
Mieszkańców zapytano, czy ich zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy. Wyniki ankiety sugerują, że większość badanych osób (86%) uważa, iż nie ma okoliczności usprawiedliwiających stosowanie przemocy. Jednak 4% respondentów uważa, że istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy, a kolejne 10% nie jest pewnych lub nie ma zdania na ten temat.

Wykres 38 Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy?

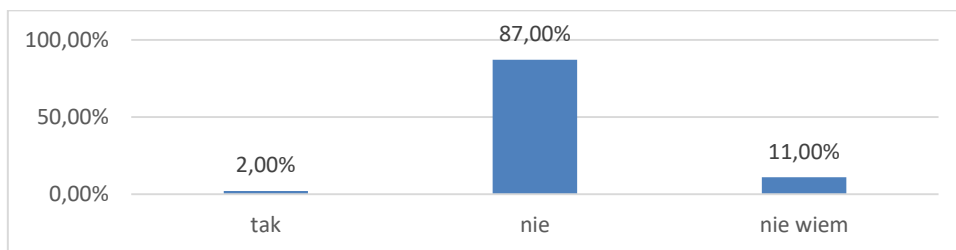
Większa część ankietowanych (82%) uważa, że stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci nie jest dobrą metodą wychowawczą. Jednak 3% respondentów twierdzi, iż taka

praktyka może być skutecznym narzędziem wychowawczym. Kolejne 15% osób nie jest pewnych lub nie ma zdania na ten temat.

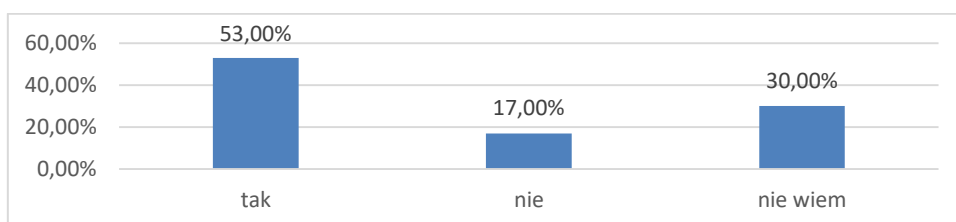
Wykres 39 Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

W przypadku pytania dotyczącego istnienia okoliczności usprawiedliwiających stosowanie przemocy wobec członka rodziny 87% respondentów wskazało odpowiedź przeczącą. Brak zdania zadeklarowało 11% badanych, natomiast 2% ankietowanych uznało, że takie okoliczności mogą występować.

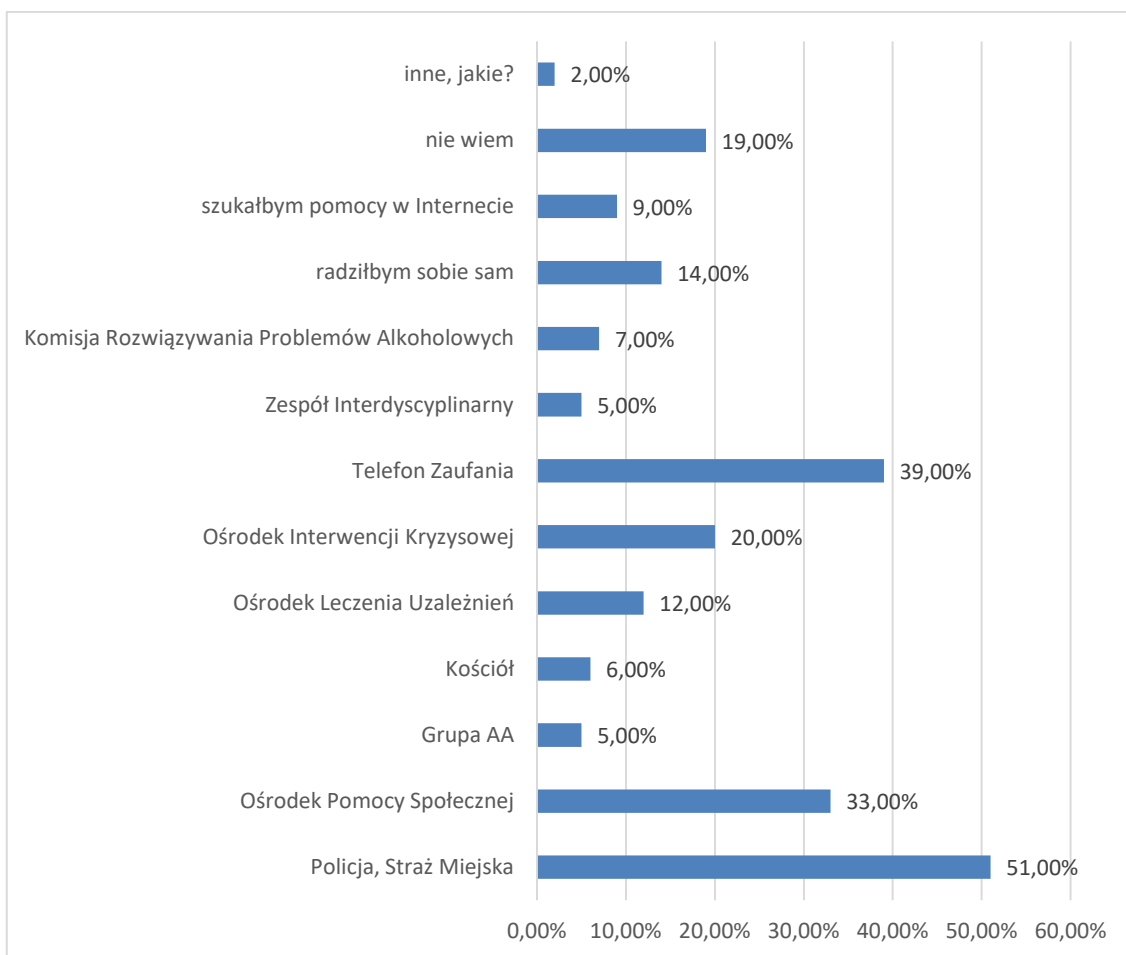
Wykres 40 Czy Pana/i zdaniem istnieją okoliczności usprawiedliwiające stosowanie przemocy wobec członka rodziny?

Ponad połowa respondentów (53%) uważa, że osoby z zewnątrz powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny. Jednak 17% jest zdania, że osoby z zewnątrz nie powinny się wtrącać w te sprawy. Kolejna grupa respondentów (30%) jest niepewna lub nie ma zdania na ten temat, co może wynikać z rozbieżności w przekonaniach dotyczących granic prywatności i interwencji w rodzinne sprawy.

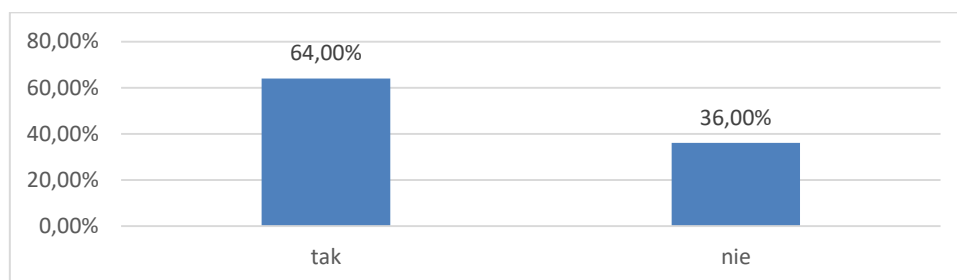
Wykres 41 Czy uważa Pan/i, że osoby z zewnątrz powinny się wtrącać w prywatne sprawy rodziny?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące instytucji, w której respondenci najchętniej uzyskaliby pomoc w sytuacji przemocy domowej, najczęściej wskazywano Policję lub Straż Miejską, co zadeklarowało 51% badanych. Kolejną najczęściej wybieraną formą wsparcia był Telefon Zaufania, wskazany przez 39% respondentów. Ośrodek Pomocy Społecznej został wskazany w 33% odpowiedzi, natomiast Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 20%. Brak jednoznacznej decyzji w zakresie miejsca uzyskania pomocy zadeklarowało 19% ankietowanych. Odpowiedź wskazującą na samodzielne radzenie sobie wskazało 14% respondentów. Ośrodek Leczenia Uzależnień został wybrany przez 12% badanych, natomiast poszukiwanie pomocy w Internecie zadeklarowało 9% ankietowanych. Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazało 7% respondentów, Kościół 6%, a Grupę AA oraz Zespół Interdyscyplinarny po 5% badanych. Odpowiedź „inne” została wskazana przez 2% respondentów, przy czym wymieniano m.in. kontakt z psychologiem oraz rozmowę z osobą zaufaną.

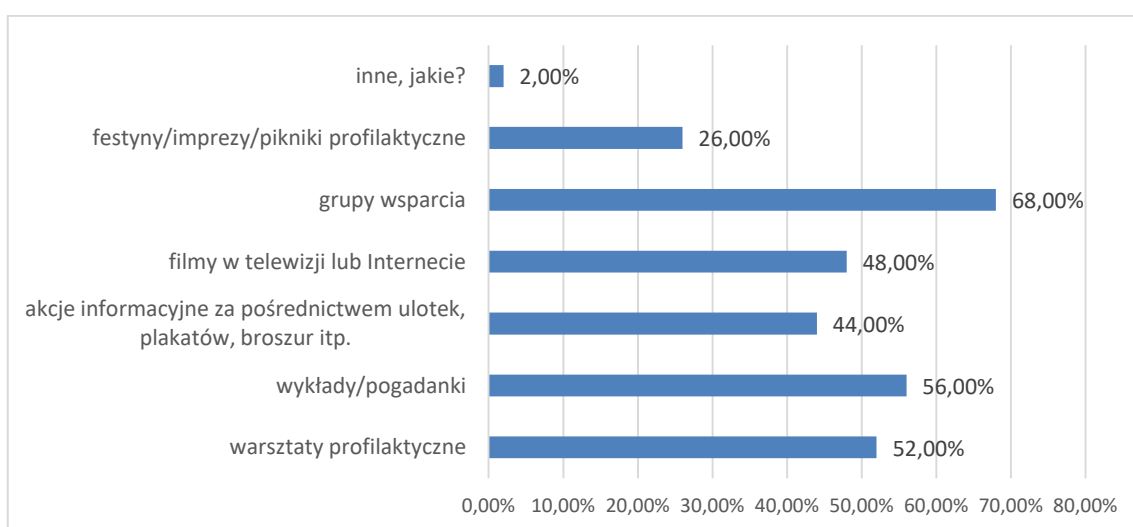
Wykres 42 W której z niżej wymienionych instytucji najchętniej uzyskałby/aby Pan/i pomoc w sytuacji przemocy domowej?

W odniesieniu do pytania o znajomość danych kontaktowych do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów, 64% respondentów zadeklarowało, że zna takie dane, natomiast 36% wskazało odpowiedź przeczącą.

Wykres 43 Czy zna Pan/i dane kontaktowe do instytucji pomocowych, gdzie można się zgłosić w razie problemów?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące form działań przynoszących najlepsze efekty w przeciwdziałaniu przemocy najczęściej wskazywano grupy wsparcia, które uzyskały 68% odpowiedzi. Kolejną formą działań były wykłady i pogadanki, wskazane przez 56% respondentów, a następnie warsztaty profilaktyczne, które wskazało 52% ankietowanych. Filmy w telewizji lub Internecie uzyskały 48% wskazań, natomiast akcje informacyjne realizowane za pośrednictwem ulotek, plakatów i broszur 44%. Festyny, imprezy i pikniki profilaktyczne wskazało 26% respondentów. Odpowiedź „inne” została wskazana przez 2% badanych, przy czym w tej kategorii pojawiały się pojedyncze propozycje odnoszące się do gier komputerowych oraz wskazania, że żadna z wymienionych form nie przyniesie najlepszych efektów.

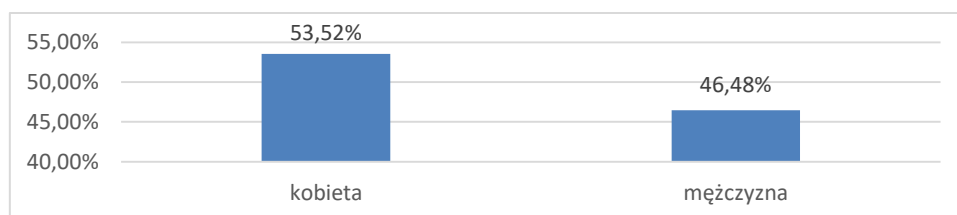

Wykres 44 Poniżej wymieniono różne formy działań, które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty w przeciwdziałaniu przemocy? Możesz zaznaczyć wszystkie odpowiedzi zgodne z prawdą.

II.III BADANIE UCZNIÓW

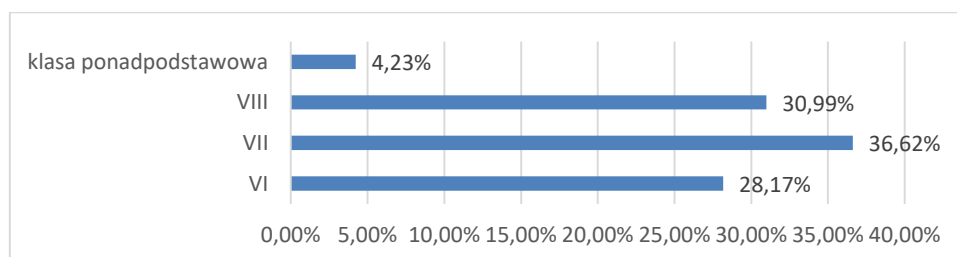
1. Charakterystyka respondentów

W strukturze płci uczniów biorących udział w badaniu większy udział miały dziewczęta, które stanowiły 53,52% respondentów, natomiast chłopcy stanowili 46,48%.

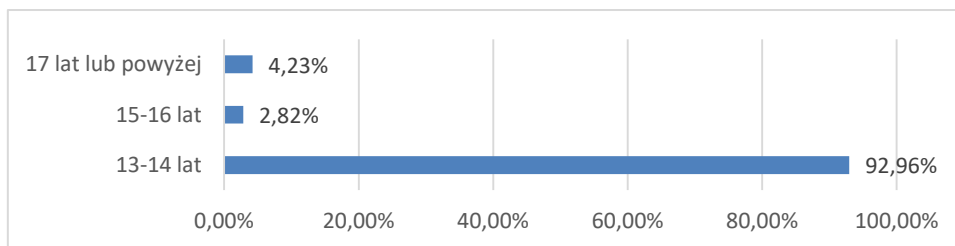
Wykres 45 Płeć.

W odniesieniu do klasy, do której uczęszczali respondenci, najliczniej reprezentowana była klasa VII, obejmująca 36,62% badanych. Następnie wskazywano klasę VIII, która stanowiła 30,99% respondentów, oraz klasę VI, obejmującą 28,17% uczniów. Uczniowie klasy ponadpodstawowej stanowili 4,23% badanych.

Wykres 46 Klasa.

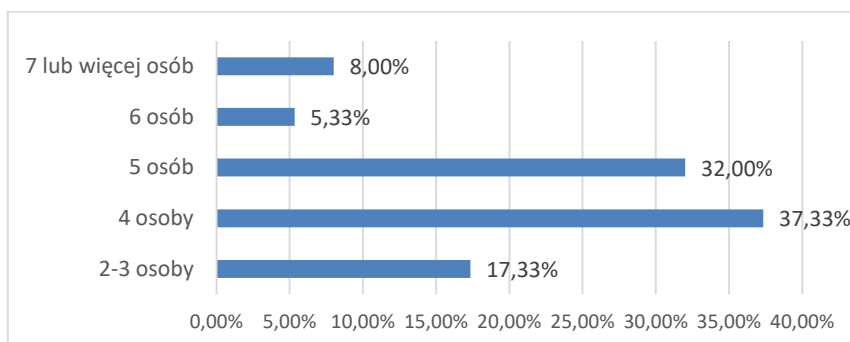
W strukturze wieku dominowały osoby w przedziale 13-14 lat, które stanowiły 92,96% respondentów. Uczniowie w wieku 17 lat lub powyżej stanowili 4,23% badanych, natomiast osoby w wieku 15-16 lat 2,82%.

Wykres 47 Wykształcenie.

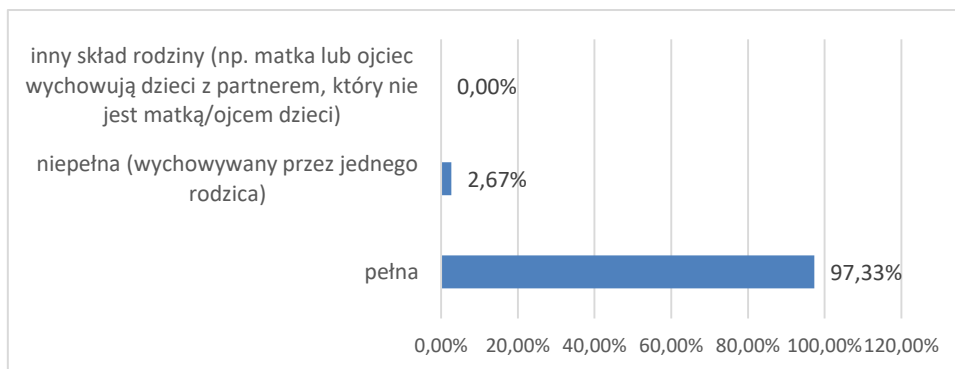
2. Struktura rodziny

W odpowiedzi na pytanie dotyczące liczby osób w rodzinie uczniów najczęściej wskazywano rodziny czteroosobowe, które stanowiły 37,33% odpowiedzi. Następnie wskazywano rodziny pięcioosobowe, co dotyczyło 32% badanych. Rodziny składające się z 2-3 osób wskazało 17,33% uczniów. Rodziny liczące 7 lub więcej osób stanowiły 8% wskazań, natomiast rodziny sześcioosobowe 5,33%.

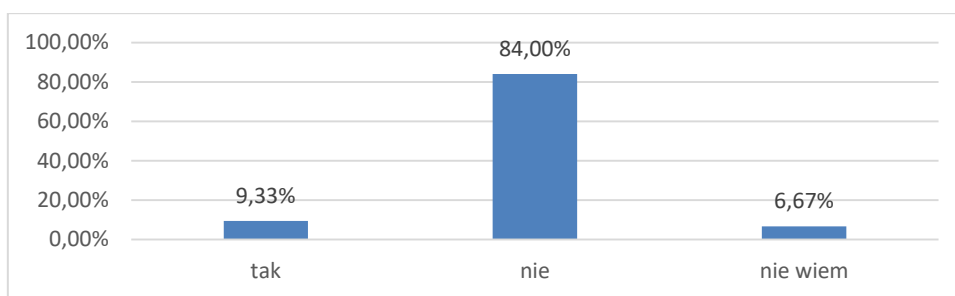
Wykres 48 Z ilu osób składa się Twoja rodzina?

W odniesieniu do składu rodziny zdecydowana większość uczniów zadeklarowała, że wychowuje się w rodzinie pełnej, co dotyczyło 97,33% respondentów. Rodzinę niepełną, rozumianą jako wychowywanie przez jednego rodzica, wskazało 2,67% badanych.

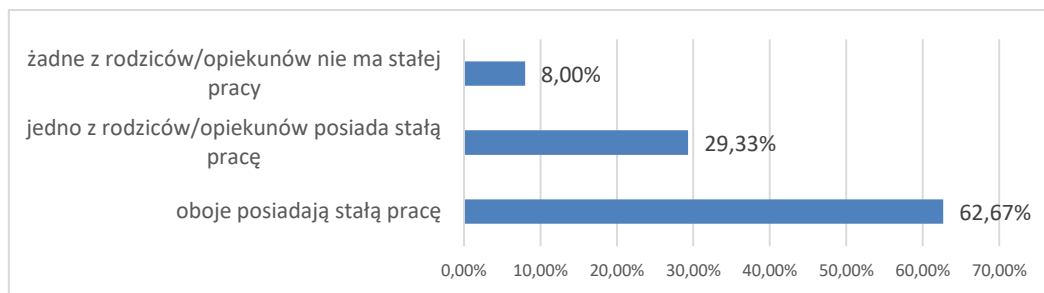
Wykres 49 Jaki jest skład Twojej rodziny?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące zamieszkiwania w domu osoby wymagającej stałej opieki z powodu niepełnosprawności lub choroby 84% uczniów wskazało odpowiedź przeczącą. Odpowiedź twierdzącą zaznaczyło 9,33% respondentów, natomiast 6,67% badanych wybrało odpowiedź „nie wiem”.

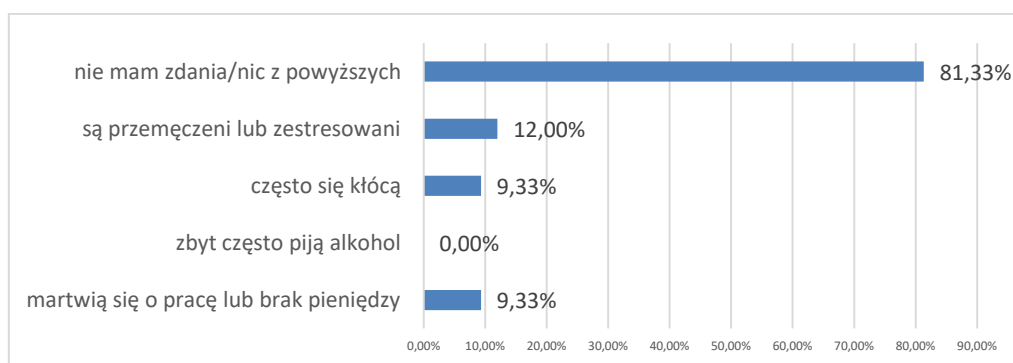
Wykres 50 Czy w Twoim domu mieszka ktoś, kto wymaga stałej opieki z powodu niepełnosprawności lub choroby?

W odniesieniu do pytania o posiadanie stałej pracy przez rodziców lub opiekunów najczęściej wskazywano, że oboje rodzice lub opiekunowie posiadają stałą pracę, co zadeklarowało 62,67% uczniów. W 29,33% odpowiedzi wskazano, że stałą pracę posiada jedno z rodziców lub opiekunów. Brak stałej pracy u obojga rodziców lub opiekunów zadeklarowało 8% respondentów.

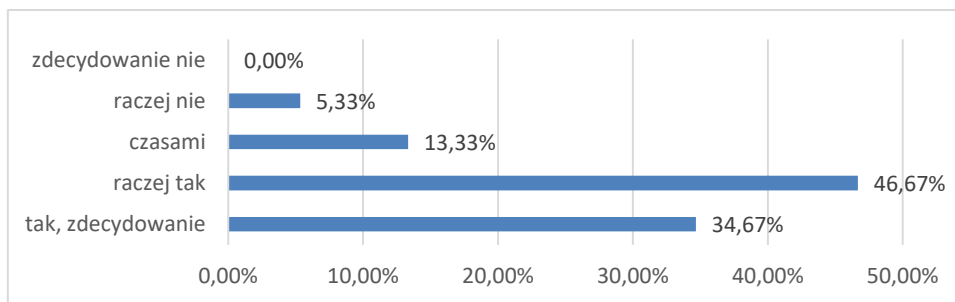
Wykres 51 Czy Twój rodzic/opiekunowie posiadają stałą pracę?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny sytuacji rodziców lub opiekunów uczniowie najczęściej wskazywali odpowiedź „nie mam zdania” lub „nic z powyższych”, co odnotowano w 81,33% odpowiedzi. Wśród pozostałych wskazań najczęściej wymieniano, że rodzice lub opiekunowie są przemęczeni lub zestresowani, co zadeklarowało 12% respondentów. Obawy rodziców lub opiekunów związane z pracą lub brakiem pieniędzy wskazało 9,33% uczniów, a równie często wskazywano, że rodzice lub opiekunowie często się kłócą, co również odnotowano w 9,33% odpowiedzi.

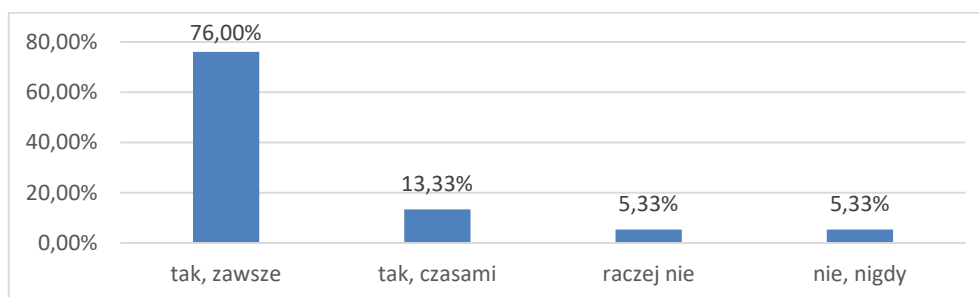
Wykres 52 Czy Twoim zdaniem Twój rodzic/opiekunowie. Możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi.

W odniesieniu do pytania, czy rodzice lub opiekunowie spędzają z uczniem wystarczająco dużo czasu, najczęściej wskazywano odpowiedź „raczej tak”, którą zaznaczyło 46,67% respondentów. Odpowiedź „tak, zdecydowanie” wybrało 34,67% badanych. Odpowiedź „czasami” wskazało 13,33% uczniów, natomiast „raczej nie” 5,33%.

Wykres 53 Czy uważasz, że Twoi rodzice/opiekunowie spędzają z Tobą wystarczająco dużo czasu?

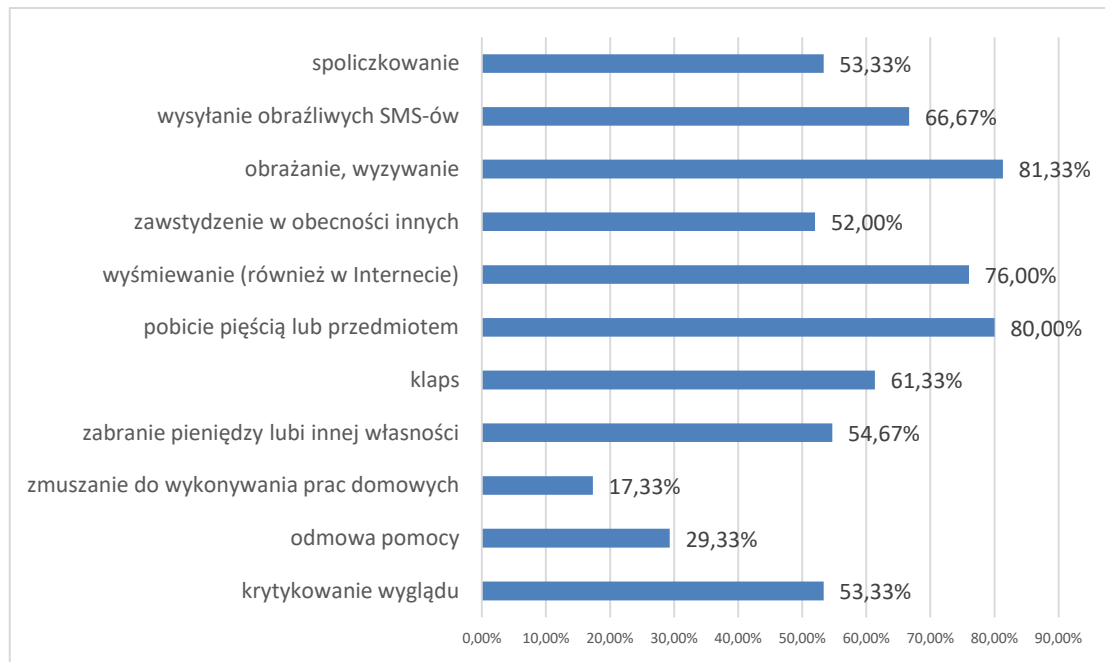
W odpowiedzi na pytanie dotyczące posiadania w domu osoby dorosłej, z którą można szczerze porozmawiać o swoich problemach, najczęściej wskazywano odpowiedź „tak, zawsze”, co zadeklarowało 76% uczniów. Odpowiedź „tak, czasami” wskazało 13,33% respondentów. Odpowiedzi „raczej nie” oraz „nie, nigdy” odnotowano po 5,33% wskazań.

Wykres 54 Czy masz w domu osobę dorosłą, z którą możesz szczerze porozmawiać o swoich problemach?

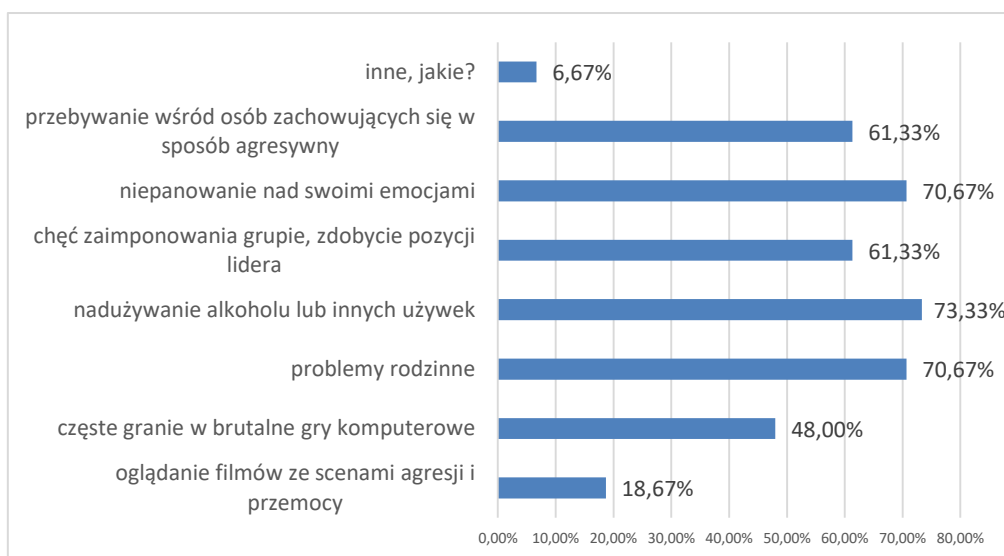
3. Problem przemocy z perspektywy uczniów

W odpowiedzi na pytanie dotyczące sytuacji uznawanych przez uczniów za przemoc najczęściej wskazywano obrażanie i wyzywanie, co odnotowano w 81,33% odpowiedzi. Następnie uczniowie wskazywali pobicie pięścią lub przedmiotem, uznane za przemoc przez 80% badanych, oraz wyśmiewanie, w tym również w Internecie, które wskazało 76% respondentów. Wysyłanie obraźliwych SMS-ów zostało uznane za przemoc przez 66,67% uczniów, natomiast klaps przez 61,33%. Zabranie pieniędzy lub innej własności wskazało 54,67% badanych. Krytykowanie wyglądu oraz spoliczkowanie zostały wskazane po 53,33% odpowiedzi, a zawstydzenie w obecności innych przez 52% uczniów. Odmowę pomocy jako przemoc wskazało 29,33% respondentów, natomiast zmuszanie do wykonywania prac domowych 17,33%.

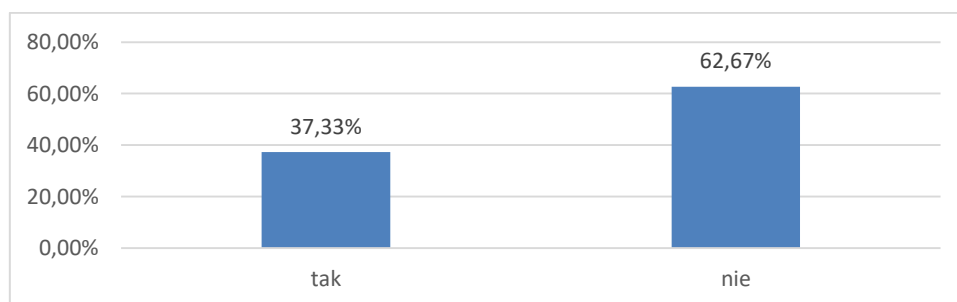
Wykres 55 Które z wymienionych sytuacji są Twoim zdaniem wyrazem przemocy?

W odniesieniu do pytania o możliwe przyczyny przemocy najczęściej wskazywano nadużywanie alkoholu lub innych używek, co zadeklarowało 73,33% uczniów. Problemy rodzinne oraz niepanowanie nad swoimi emocjami zostały wskazane po 70,67% odpowiedzi. Chęć zaimponowania grupie i zdobycia pozycji lidera oraz przebywanie wśród osób zachowujących się w sposób agresywny zostały wskazane po 61,33% odpowiedzi. Częste granie w brutalne gry komputerowe wskazało 48% respondentów. Oglądanie filmów ze scenami agresji i przemocy zostało wskazane w 18,67% odpowiedzi. Odpowiedź „inne” pojawiła się w 6,67% wskazań, lecz nie wymieniono żadnych przykładów.

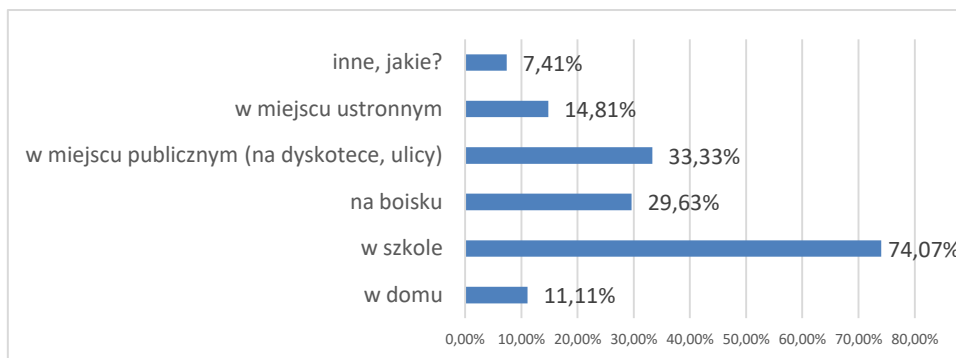
Wykres 56 Jakie mogą być Twoim zdaniem przyczyny przemocy? Możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi.

W ankiecie, 37,33% uczniów przyznało, że byli kiedyś świadkami przemocy, natomiast 62,67% odpowiedziało, że nie miało takiego doświadczenia.

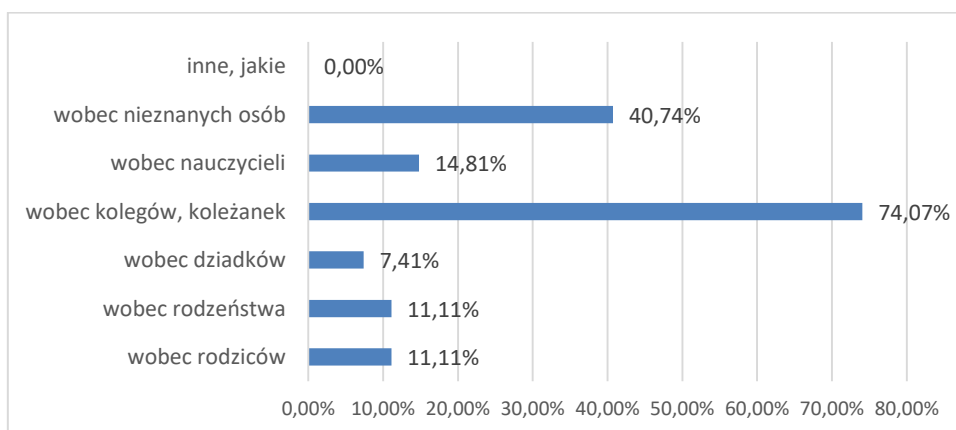
Wykres 57 Czy byłeś/aś kiedyś świadkiem przemocy?

Wśród uczniów, którzy byli świadkami przemocy, najczęściej wskazywano szkołę jako miejsce jej występowania, co odnotowano w 74,07% odpowiedzi. Następnie wskazywano miejsce publiczne, takie jak dyskoteka lub ulica, które pojawiło się w 33,33% wskazań, oraz boisko, wskazane przez 29,63% respondentów. Przemoc w miejscu ustronnym została wskazana w 14,81% odpowiedzi, natomiast przemoc w domu w 11,11%. Odpowiedź „inne” została wskazana przez 7,41% uczniów, lecz nie wymieniono żadnych przykładów.

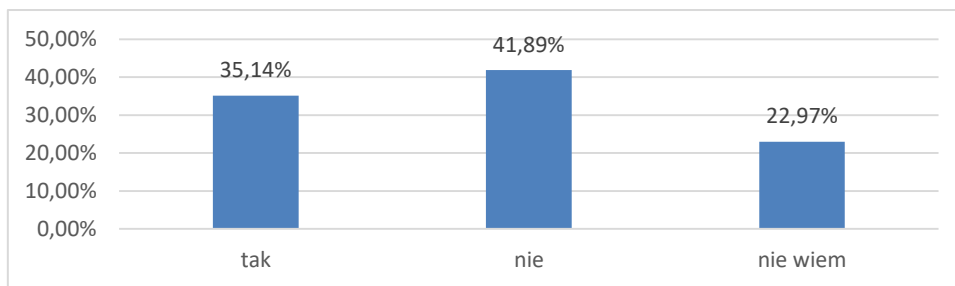
Wykres 58 Gdzie wyraz przemocy, którego byłeś świadkiem, miał miejsce?

W odniesieniu do pytania o osoby, wobec których stosowana była przemoc, najczęściej wskazywano kolegów i koleżanki, co dotyczyło 74,07% odpowiedzi. Następnie wskazywano osoby nieznane, które pojawiły się w 40,74% wskazań. Przemoc wobec nauczycieli została wskazana przez 14,81% uczniów. Przemoc wobec rodziców oraz wobec rodzeństwa została wskazana po 11,11% odpowiedzi. Najrzadziej wskazywano przemoc wobec dziadków, co dotyczyło 7,41% odpowiedzi.

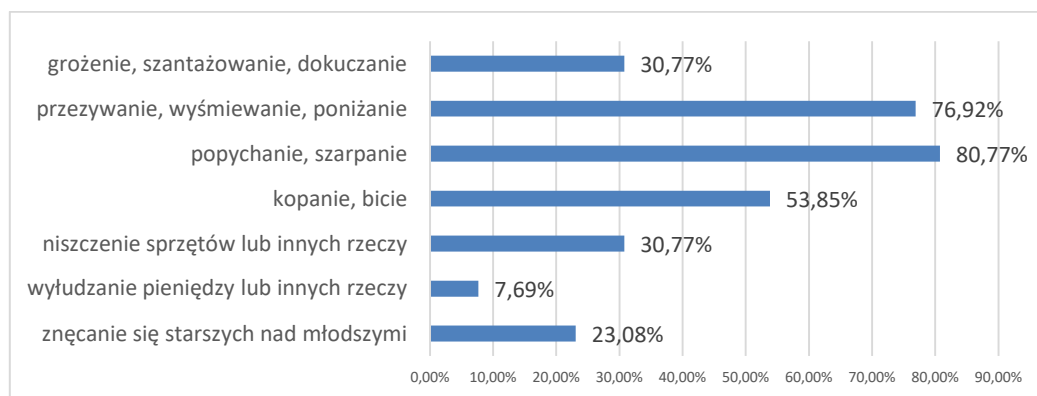
Wykres 59 Wobec kogo przemoc była stosowana?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące zetknięcia się na terenie szkoły z zachowaniami przemocowymi 41,89% uczniów wskazało, że nie spotkało się z takimi zachowaniami, natomiast 35,14% zadeklarowało, że miało z nimi kontakt. Brak jednoznacznej oceny w tym zakresie zadeklarowało 22,97% badanych, wybierając odpowiedź „nie wiem”.

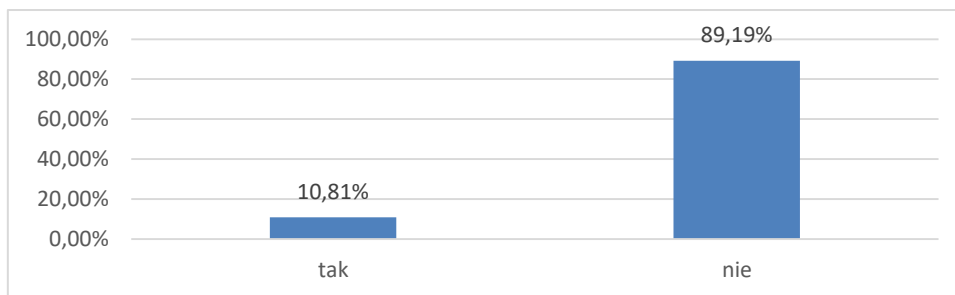
Wykres 60 Czy spotkałeś/aś się na terenie szkoły z zachowaniami przemocowymi?

W odniesieniu do pytania o zachowania występujące w szkole uczniów najczęściej wskazywano popychanie i szarpanie, co odnotowano w 80,77% odpowiedzi. Następnie wskazywano przezywanie, wyśmiewanie i poniżanie, które pojawiło się w 76,92% wskazań. Kopanie i bicie zostało wskazane przez 53,85% uczniów. Niszczenie sprzętów lub innych rzeczy oraz grożenie, szantażowanie i dokuczanie zostały wskazane po 30,77% odpowiedzi. Znęcanie się starszych nad młodszymi odnotowano w 23,08% wskazań, natomiast wyłudzenie pieniędzy lub innych rzeczy w 7,69% odpowiedzi.

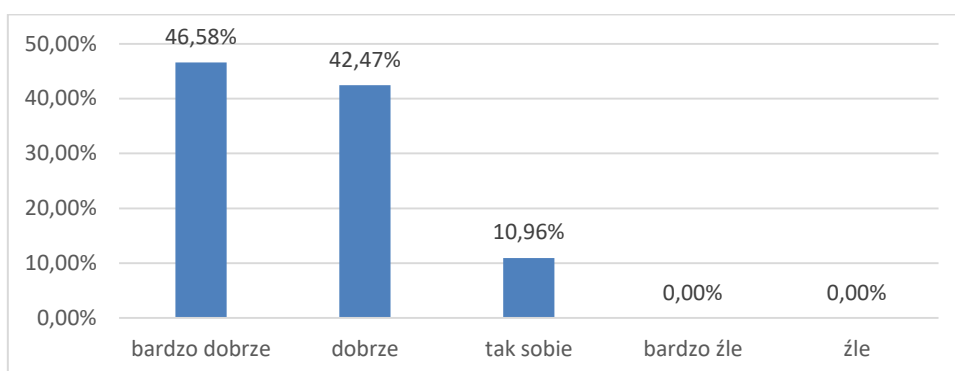
Wykres 61 Które z wymienionych zachowań zdarzają się w Twojej szkole?

Dodatkowo uczniom zadano pytanie, czy to oni byli kiedykolwiek osobą, która stosowała przemoc. Według odpowiedzi, 10,81% respondentów przyznało, że zdarzyło im się stosować przemoc wobec rówieśników. Jednak zdecydowana większość, czyli 89,19%, odpowiedziała, że nie miała takiego doświadczenia.

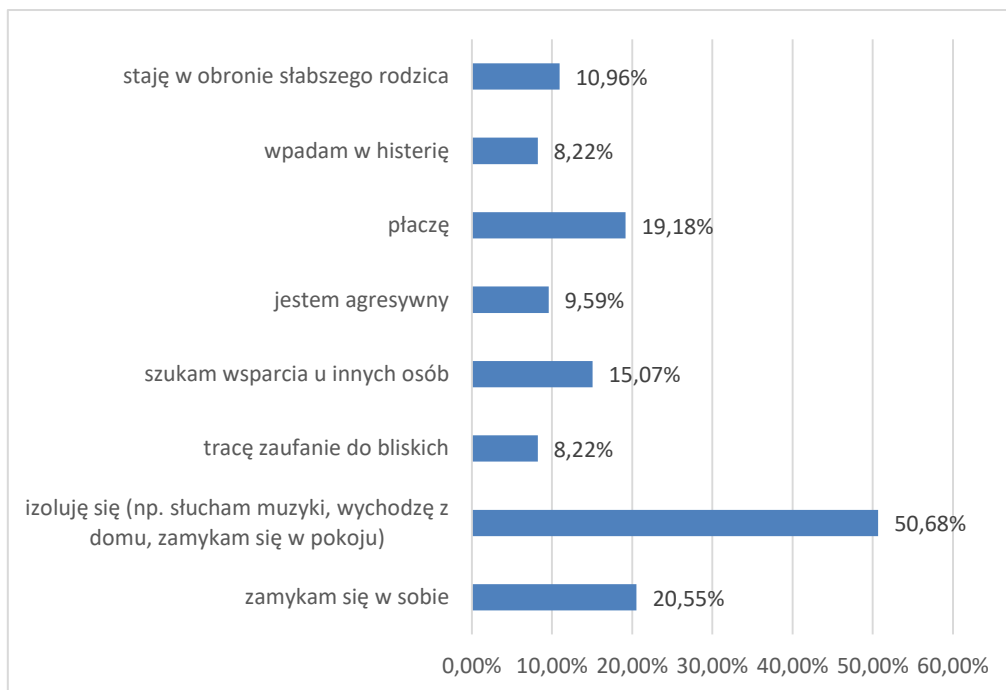
Wykres 62 Czy samemu zdarzyło Ci się stosować przemoc wobec rówieśników?

Uczniów zapytano, jak oceniają atmosferę panującą w ich domu. Większość respondentów ocenia atmosferę panującą w swoim domu bardzo dobrze (46,58%) lub dobrze (42,47%). Mniejszy odsetek, 10,96%, stwierdził, że jest "tak sobie".

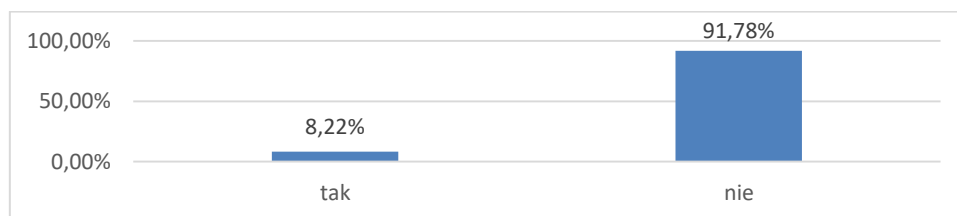
Wykres 63 Jak oceniasz atmosferę panującą w Twoim domu?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące reakcji na kłótnie z rodzicami najczęściej wskazywano izolowanie się, rozumiane jako m.in. słuchanie muzyki, wychodzenie z domu lub zamykanie się w pokoju, co odnotowano w 50,68% odpowiedzi. Kolejną najczęściej wskazywaną reakcją było zamykanie się w sobie, które zadeklarowało 20,55% uczniów. Płacz wskazało 19,18% respondentów, natomiast poszukiwanie wsparcia u innych osób 15,07%. Reakcją polegającą na stawianiu w obronie słabszego rodzica odnotowano w 10,96% odpowiedzi, a bycie agresywnym w 9,59%. Utrata zaufania do bliskich oraz wpadanie w histerię zostały wskazane po 8,22% odpowiedzi.

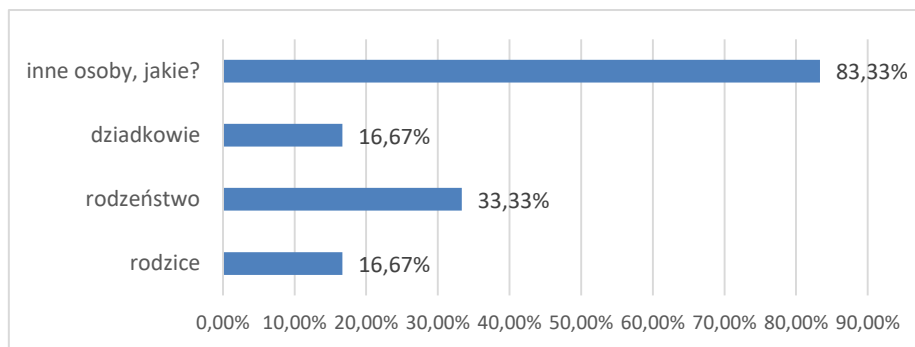
Wykres 64 Jaka jest Twoja reakcja na kłótnie z rodzicami?

W kwestii doznawania przemocy domowej przez uczniów, 8,22% respondentów odpowiedziało, że zdarzyło im się być kiedykolwiek osobą doznającą przemocy domowej, podczas gdy 91,78% wskazało odpowiedź „nie”.

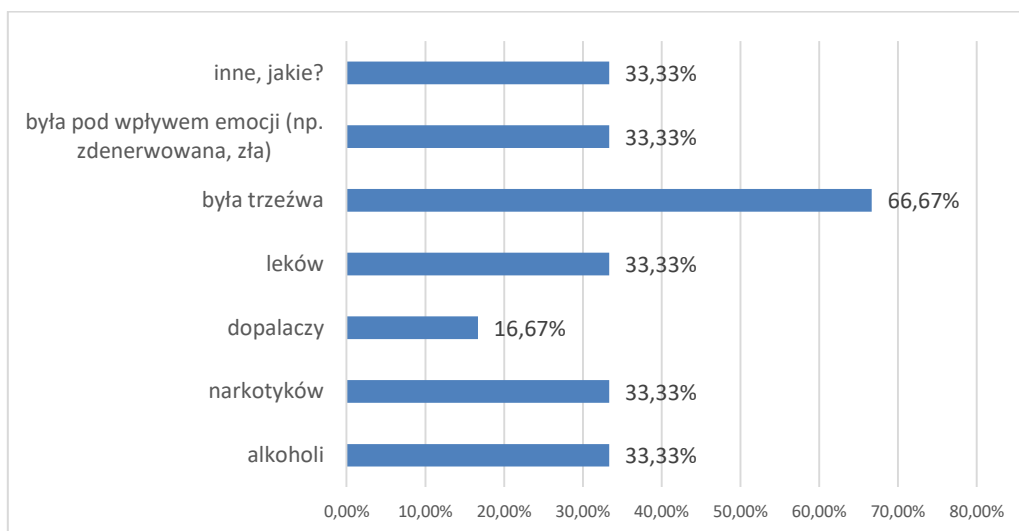
Wykres 65 Czy zdarzyło ci się być kiedykolwiek osobą doznającą przemocy domowej?

Wśród uczniów, którzy doświadczyli przemocy domowej, najczęściej wskazywano inne osoby jako osoby stosujące przemoc, co odnotowano w 83,33% odpowiedzi, lecz uczniowie nie wymienili konkretnych odpowiedzi. Następnie wskazywano rodzeństwo, które zostało wymienione w 33,33% odpowiedzi. Rodzice oraz dziadkowie zostali wskazani po 16,67% odpowiedzi.

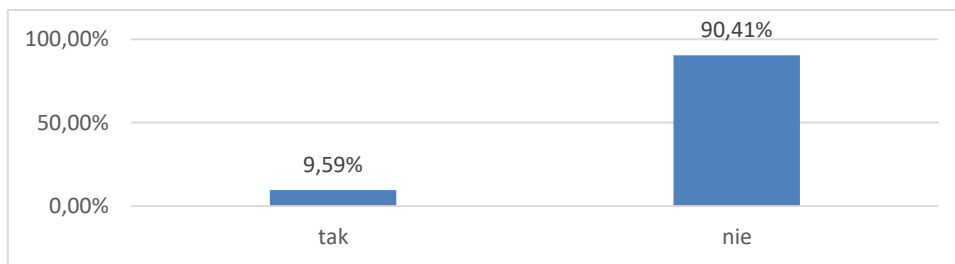
Wykres 66 Kto stosował wobec Ciebie przemoc? Zaznacz wszystkie odpowiedzi zgodnie z prawdą.

W odniesieniu do pytania dotyczącego stanu osoby stosującej przemoc wobec ucznia najczęściej wskazywano, że była ona trzeźwa, co zadeklarowało 66,67% respondentów. Jednocześnie po 33,33% odpowiedzi dotyczyło sytuacji, w których osoba stosująca przemoc była pod wpływem alkoholu, narkotyków, leków, silnych emocji, takich jak zdenerwowanie lub złość, a także innych czynników wskazanych indywidualnie przez respondentów. Dopalacze zostały wskazane w 16,67% odpowiedzi.

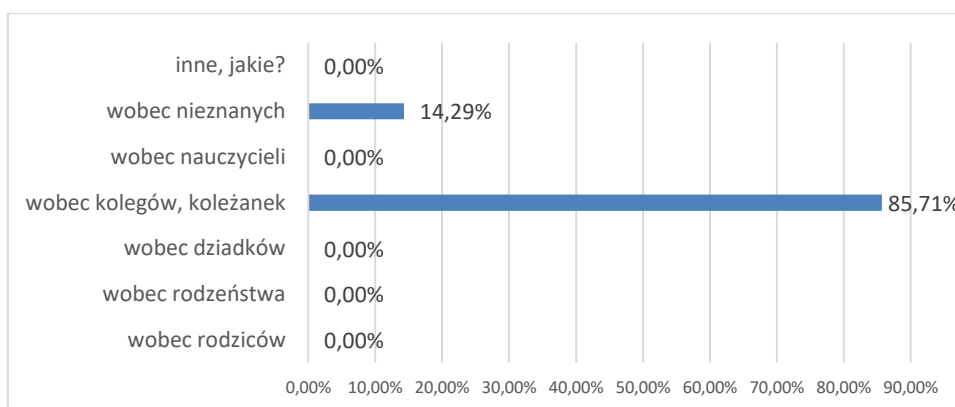
Wykres 67 Czy osoba, która stosowała wobec Ciebie przemoc była pod wpływem:

W odpowiedzi na pytanie dotyczące tego, czy uczniowi zdarzyło się kiedykolwiek być osobą stosującą przemoc, 90,41% respondentów wskazało odpowiedź przeczącą, natomiast 9,59% zadeklarowało, że miało takie doświadczenia.

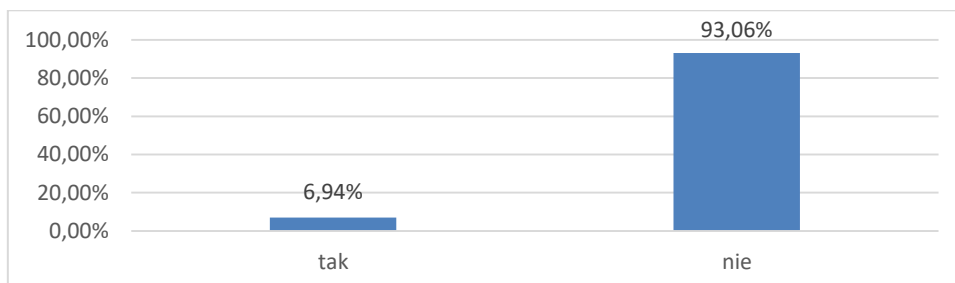
Wykres 68 Czy zdarzyło Ci się być kiedykolwiek osobą stosującą przemoc?

Wśród uczniów, którzy wskazali, że stosowali przemoc, najczęściej deklarowano, że była ona kierowana wobec kolegów lub koleżanek, co odnotowano w 85,71% odpowiedzi. Przemoc wobec osób nieznanymi została wskazana w 14,29% odpowiedzi.

Wykres 69 Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc?

W odniesieniu do pytania o znajomość osoby doznającej przemocy domowej w otoczeniu ucznia 93,06% respondentów wskazało odpowiedź przeczącą, natomiast 6,94% zadeklarowało, że zna taką osobę.

Wykres 70 Czy znasz kogoś w swoim otoczeniu kto jest osobą doznającą przemocy domowej?

W odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny prawdziwości przedstawionych stwierdzeń dotyczących przemocy uczniowie dokonywali wyboru pomiędzy odpowiedziami „prawda”,

„fałsz” oraz „nie wiem”. W odniesieniu do stwierdzenia, że przemoc występuje wyłącznie wtedy, gdy widoczne są ślady pobicia, 51,39% uczniów uznało je za prawdziwe, 38,89% wskazało odpowiedź „fałsz”, natomiast 9,72% respondentów nie potrafiło jednoznacznie określić swojego stanowiska.

W przypadku stwierdzenia, że jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasługuje, zdecydowana większość uczniów, tj. 76,39%, uznała je za fałszywe. Odpowiedź „prawda” wskazało 4,17% badanych, natomiast 19,44% uczniów wybrało odpowiedź „nie wiem”.

Stwierdzenie, że nie trzeba mieć siniaków i złamanych kości, aby być osobą doznającą przemocy domowej, a poniżanie i obelgi bolą tak samo jak bicie, zostało uznane za prawdziwe przez 84,72% uczniów. Za fałszywe uznało je 2,78% respondentów, natomiast 12,50% badanych nie miało jednoznacznej opinii w tej kwestii.

W odniesieniu do stwierdzenia, że nawet po wielu latach osoba doznająca przemocy może przerwać przemoc, 70,83% uczniów wskazało odpowiedź „prawda”. Odpowiedź „fałsz” zaznaczyło 4,17% respondentów, natomiast 25% uczniów nie potrafiło jednoznacznie ocenić tego stwierdzenia.

W przypadku stwierdzenia, że brak zrozumienia, brak fizycznego i słownego wyrażania uczuć oraz brak wsparcia emocjonalnego również stanowią formę przemocy, 52,78% uczniów uznało je za prawdziwe. Odpowiedź „fałsz” wskazało 11,11% badanych, natomiast 36,11% respondentów zadeklarowało brak wiedzy w tym zakresie.

	Prawda	Fałsz	Nie wiem
Przemoc jest wtedy, gdy są widoczne ślady pobicia.	51,39%	38,89%	9,72%
Jeśli ktoś jest bity, to znaczy, że na to zasługuje.	4,17%	76,39%	19,44%
Nie trzeba mieć siniaków i złamanych kości, aby być osobą doznającą przemocy domowej. Poniżanie i obelgi bolą tak samo jak bicie.	84,72%	2,78%	12,50%
Nawet po wielu latach osoba doznająca przemocy może przerwać przemoc.	70,83%	4,17%	25,00%
Brak zrozumienia, brak fizycznego wyrażania uczuć, brak słownego wyrażania uczuć, brak wsparcia emocjonalnego jest też przemocą.	52,78%	11,11%	36,11%

Wykres 71 Zaznacz czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe:

W odpowiedzi na pytanie dotyczące oceny poczucia bezpieczeństwa w towarzystwie wskazanych osób uczniowie wybierali jedną z odpowiedzi: małe, średnie, duże lub nie dotyczy. W przypadku mamy najczęściej wskazywano duże poczucie bezpieczeństwa, co

zadeklarowało 90,28% uczniów, natomiast 4,17% wskazało odpowiedź „nie dotyczy”, 4,17% oceniło poczucie bezpieczeństwa jako średnie, a 1,39% jako małe. W odniesieniu do taty dominowało duże poczucie bezpieczeństwa, wskazane przez 77,78% respondentów, przy 11,11% wskazań na poczucie średnie oraz po 5,56% wskazań na poczucie małe i odpowiedź „nie dotyczy”.

W przypadku babci 69,44% uczniów zadeklarowało duże poczucie bezpieczeństwa, 13,89% średnie, 12,50% wskazało odpowiedź „nie dotyczy”, natomiast 4,17% określiło poczucie bezpieczeństwa jako małe. W odniesieniu do dziadka najczęściej wskazywano duże poczucie bezpieczeństwa, co odnotowano w 63,89% odpowiedzi, natomiast 22,22% uczniów wybrało odpowiedź „nie dotyczy”, 12,50% wskazało średnie poczucie bezpieczeństwa, a 1,39% małe.

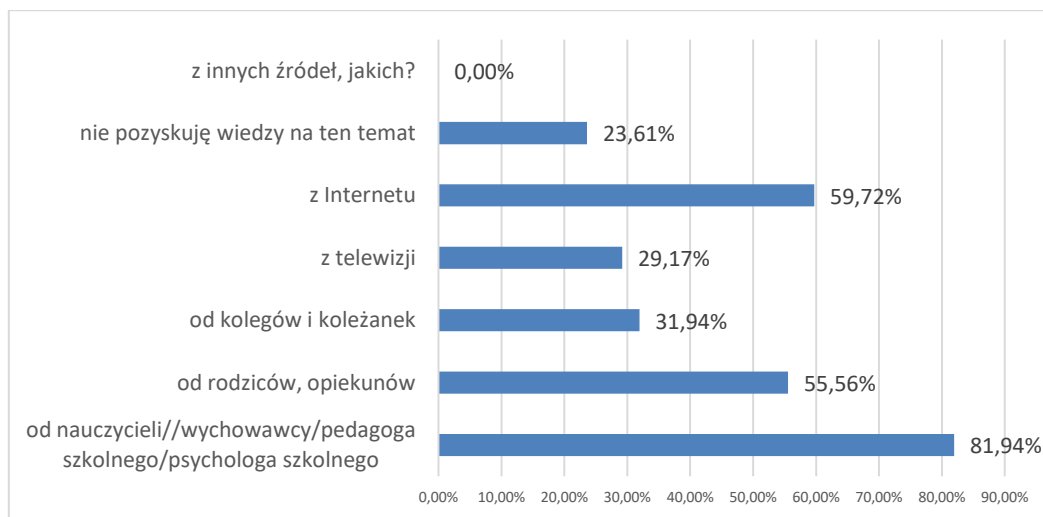
W odniesieniu do rodzeństwa 63,89% uczniów wskazało duże poczucie bezpieczeństwa, 16,67% odpowiedź „nie dotyczy”, 12,50% średnie poczucie bezpieczeństwa, natomiast 6,94% małe. W przypadku koleżanek najczęściej wskazywano średnie poczucie bezpieczeństwa, co zadeklarowało 43,06% badanych, natomiast 38,89% wskazało duże poczucie bezpieczeństwa, 11,11% odpowiedź „nie dotyczy”, a 6,94% małe.

W odniesieniu do kolegów najczęściej wskazywano duże poczucie bezpieczeństwa, co odnotowano w 44,44% odpowiedzi, natomiast 33,33% uczniów wskazało poczucie średnie, 12,50% odpowiedź „nie dotyczy”, a 9,72% poczucie małe. W przypadku ciotek dominowało duże poczucie bezpieczeństwa, wskazane przez 59,72% respondentów, natomiast 26,39% zadeklarowało poczucie średnie, 12,50% wybrało odpowiedź „nie dotyczy”, a 1,39% wskazało poczucie małe. W odniesieniu do wujków 61,11% uczniów zadeklarowało duże poczucie bezpieczeństwa, 25% średnie, 9,72% wskazało odpowiedź „nie dotyczy”, natomiast 4,17% oceniło poczucie bezpieczeństwa jako małe.

	mała	średnie	duże	nie dotyczy
mama	1,39%	4,17%	90,28%	4,17%
tata	5,56%	11,11%	77,78%	5,56%
babcia	4,17%	13,89%	69,44%	12,50%
dziadek	1,39%	12,50%	63,89%	22,22%
rodzeństwo	6,94%	12,50%	63,89%	16,67%
koleżanki	6,94%	43,06%	38,89%	11,11%
koledzy	9,72%	33,33%	44,44%	12,50%
ciotki	1,39%	26,39%	59,72%	12,50%
wujkowie	4,17%	25,00%	61,11%	9,72%

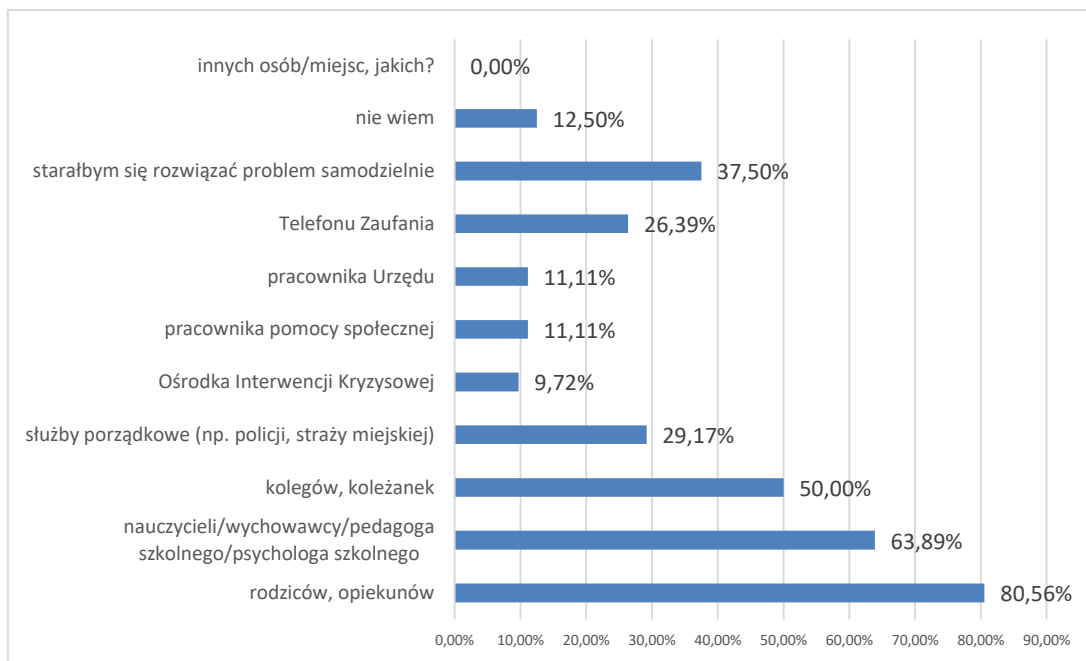
Wykres 72 Oceń swoje poczucie bezpieczeństwa w towarzystwie poniżej wymienionych osób. Wybierz po jednej odpowiedzi dla każdej z grup osób.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące źródeł wiedzy na temat agresji i przemocy oraz jej skutków uczniowie najczęściej wskazywali nauczycieli, wychowawców, pedagoga szkolnego lub psychologa szkolnego, co odnotowano w 81,94% odpowiedzi. Następnie wskazywano Internet, który stanowił źródło wiedzy dla 59,72% respondentów, oraz rodziców lub opiekunów, wskazanych przez 55,56% uczniów. Wiedzę od kolegów i koleżanek deklarowało 31,94% badanych, natomiast telewizję wskazało 29,17% uczniów. Brak pozyskiwania wiedzy na ten temat zadeklarowało 23,61% respondentów

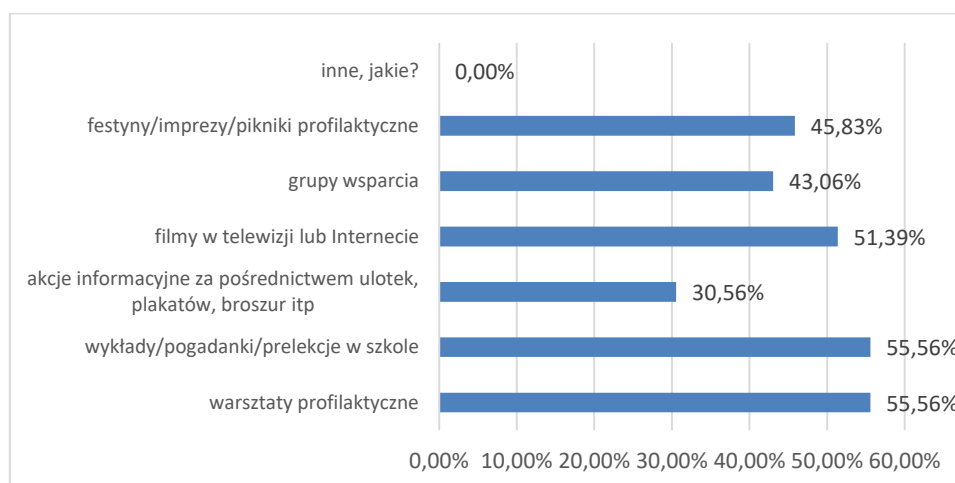
Wykres 73 Skąd czerpiesz wiedzę na temat agresji i przemocy oraz jej skutków?

W odniesieniu do pytania dotyczącego tego, do kogo uczniowie zwróciliby się o pomoc będąc świadkiem lub osobą doznającą przemocy, najczęściej wskazywano rodziców lub opiekunów, co zadeklarowało 80,56% badanych. Kolejną grupą osób wskazywanych jako źródło wsparcia byli nauczyciele, wychowawcy, pedagog szkolny lub psycholog szkolny, wskazani przez 63,89% uczniów. Pomoc kolegów i koleżanek wskazało 50% respondentów. Samodzielne rozwiązanie problemu deklarowało 37,50% badanych. Służby porządkowe, takie jak policja lub straż miejska, zostały wskazane przez 29,17% uczniów, natomiast Telefon Zaufania przez 26,39%. Brak jednoznacznej decyzji w zakresie szukania pomocy zadeklarowało 12,50% respondentów. Pracownika pomocy społecznej oraz pracownika urzędu wskazano po 11,11% odpowiedzi, natomiast Ośrodek Interwencji Kryzysowej wskazało 9,72% badanych.

Wykres 74 Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc będąc świadkiem lub osobą doznającą przemocy? Możesz zaznaczyć kilka odpowiedzi.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące form przeciwdziałania przemocy, na które uczniowie uczęszczaliby najchętniej, najczęściej wskazywano warsztaty profilaktyczne oraz wykłady, pogadanki i prelekcje w szkole, które uzyskały po 55,56% odpowiedzi. Następnie wskazywano filmy w telewizji lub Internecie, wybrane przez 51,39% respondentów. Festyny, imprezy i pikniki profilaktyczne wskazało 45,83% uczniów, natomiast grupy wsparcia 43,06%. Najmniej wskazań dotyczyło akcji informacyjnych realizowanych za pośrednictwem ulotek, plakatów i broszur, które uzyskały 30,56% odpowiedzi.

Wykres 75 Poniżej wymieniono różne formy przeciwdziałania przemocy, na którą z nich uczęszczaliby najchętniej? Możesz zaznaczyć wszystkie odpowiedzi zgodne z prawdą.

II.IV WNIOSKI I REKOMENDACJE

Celem diagnozy było przedstawienie problemu zjawiska przemocy wśród mieszkańców oraz uczniów Gminy Obrazów. Cel ten został zrealizowany w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą opracowania wniosków, które posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie Gminy Obrazów, w tym jakości życia jego mieszkańców. Przeprowadzenie badania oraz analiza zebranych ankiet umożliwiły rozpoznanie sytuacji mieszkańców, ich opinie i postawy względem wybranych zjawisk i zagrożeń społecznych w kontekście przemocy. Diagnoza stanowi punkt wyjścia, jest bazą do prowadzenia pogłębionych badań, a tym samym do podejmowania adekwatnych inicjatyw w kierunku przeciwdziałania przemocy domowej w kolejnych latach.

Dokonując analizy otrzymanego materiału statystycznego należy stwierdzić, iż Gmina Obrazów boryka się z problemem przemocy domowej, jednak jego skala nie jest na rażąco wysokim poziomie. Dokładne oszacowanie skali zjawiska przemocy jest dość trudne. Często bowiem osoby doznające przemocy nie przyznają się do tego, co może być spowodowane, między innymi racjonalizacją, usprawiedliwianiem osoby stosujące przemoc, obwinianiem siebie. Niektórzy respondenci ukrywają zjawisko przemocy domowej, gdyż stanowi ono temat wstydlivy. W celu minimalizowania tych efektów, w badaniu zastosowano pytania dotyczące znajomości przypadków przemocy domowej w najbliższym otoczeniu oraz własnej rodzinie, osobistych doświadczeń respondentów z przemocą w domu – jako osób doznających przemocy oraz tych, którzy przemoc stosują.

Podsumowując diagnozę zjawiska przemocy w śród mieszkańców i uczniów z terenu Gminy Obrazów można stwierdzić, iż problem przemocy, zarówno w domu, jak i w szkole, jest istotnym wyzwaniem, przed którym stoi Gmina Obrazów. Wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców i uczniów jednoznacznie wskazują na potrzebę intensyfikacji działań w zakresie profilaktyki, edukacji i wsparcia. Wobec powyższego rekomendacje przedstawione poniżej mają na celu rozbudowanie interdyscyplinarnego systemu wsparcia, który nie tylko ograniczy skalę przemocy, ale również wzmocni poczucie bezpieczeństwa i społecznej solidarności wśród mieszkańców gminy. Rekomenduje się:

- Kontynuowanie i wzmacnianie działań profilaktycznych w szkołach w zakresie przeciwdziałania przemocy rówieśniczej, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy psychicznej i przemocy fizycznej.

- Rozwijanie systematycznych warsztatów i pogadarek profilaktycznych dla uczniów jako dominującej i najlepiej ocenianej formy działań profilaktycznych.
- Wzmacnianie działań edukacyjnych dotyczących rozpoznawania przemocy, w tym przemocy psychicznej, zaniedbania i zachowań granicznych (m.in. kary fizyczne).
- Kontynuowanie i rozwijanie działań profilaktyki uzależnień (alkohol i inne używki) jako kluczowego elementu działań ograniczających przemoc i problemy społeczne.
- Wzmacnianie działań wspierających rodziny w zakresie kompetencji wychowawczych, komunikacji i rozwiązywania konfliktów.
- Rozwijanie działań ukierunkowanych na kompetencje emocjonalne dzieci i młodzieży, w tym radzenie sobie z napięciem i kontrolę emocji.
- Wzmacnianie widoczności i dostępności informacji o instytucjach pomocowych (numery kontaktowe, miejsca wsparcia, procedury zgłoszeniowe) w kanałach gminnych i szkolnych.
- Kontynuowanie i rozwijanie działań obniżających bariery zgłaszania przemocy, w szczególności w zakresie strachu, wstydu i braku wiary w skuteczność pomocy.
- Wzmacnianie działań profilaktycznych dotyczących przemocy w Internecie i komunikacji elektronicznej, w tym reagowania na przemoc słowną i poniżanie online.
- Rozwijanie i wzmacnianie lokalnych form wsparcia środowiskowego, w tym grup wsparcia oraz działań integracyjno-profilaktycznych dla mieszkańców i młodzieży.
- Wzmacnianie współpracy instytucji pierwszego kontaktu (szkoły, OPS, służby porządkowe, placówki zdrowia) w zakresie kierowania do pomocy i reagowania na sygnały przemocy.
- Kontynuowanie monitorowania kluczowych wskaźników społecznych w ramach cyklicznych diagnoz (przemoc, uzależnienia, bezpieczeństwo, bariery szukania pomocy) dla aktualizacji działań profilaktycznych.

III. ANALIZA SWOT- ZJAWISKO PRZEMOCY DOMOWEJ

Jedną z podstawowych metod analizy strategicznej jest analiza SWOT, która polega na ustaleniu silnych i słabych stron zasobów własnych gminy oraz szans i zagrożeń związanych z jej otoczeniem. Pozwala tym samym oszacować możliwości i potencjał, jakim dysponuje w tym przypadku Ośrodek Pomocy Społecznej w Obrazowie w kontekście przeciwdziałania przemocy domowej. Analiza została ograniczona do omawianego aspektu.

1. Mocne strony

- a) Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Grup Diagnostyczno- Pomocowych oraz innych instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej;
- b) Wyspecjalizowana i stale doskonaląca umiejętności kadra posiadająca wiedzę z zakresu pracy z rodziną dotkniętą zjawiskiem przemocy;
- c) Poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym;
- d) Działalność Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych oraz Dotkniętych Przemocą w Rodzinie;
- e) Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemem przemocy oraz uzależnień dostępu do specjalistycznego wsparcia;
- f) Znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych przemocą;
- g) Zwiększająca się świadomość społeczna dotycząca zjawiska przemocy domowej oraz reagowania na nie;
- h) Upowszechnianie wśród dzieci, młodzieży z terenu Gminy Obrazów działań informacyjnych, edukacyjnych i profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- i) Oferta dla dzieci, młodzieży- pomoc psychologiczna, pedagogiczna, świetlica.

2. Słabe strony

- a) Brak realizacji programów psychologiczno- terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- b) Niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych;
- c) Przemoc jako problem nie zawsze rozpoznany;
- d) Niewystarczające działania profilaktyczne;
- e) Brak organizacji pozarządowych, zajmujących się wsparciem osób doświadczających przemocy;
- f) Niski poziom zaangażowania niektórych instytucji w pracę zespołu, grup, zobowiązanych do realizacji zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej;

3. Szanse

- a) Chęć podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych przez osoby pracujące z osobami doświadczającymi przemocy oraz stosującymi przemoc;
- b) Zwiększająca się dostępność specjalistycznego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- c) Większa świadomość mieszkańców Gminy Obrazów reagowania na przemoc;
- d) Możliwość wykorzystania istniejących przepisów prawa;
- e) Integrowanie i koordynowanie działań w środowisku lokalnym przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz rozwiązywanie problemów poszczególnych rodzin przez Grupy Diagnostyczno-Pomocowe.

4. Zagrożenia

- a) Wykorzystywanie procedury „Niebieska Karta” w sprawach dotyczących konfliktów rodzinnych;
- b) Niski poziom zaufania do instytucji i niechęć do współpracy ze strony rodzin;
- c) Wzrost liczby osób wymagających podjęcia działań pomocowych;
- d) Negatywne wzorce zachowań społecznych;
- e) Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin;
- f) Problemy alkoholowe członków rodzin.

IV. CELE PROGRAMU

1. Cel główny Programu

Celem strategicznym Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Obrazów na lata 2023-2030 w Gminie Obrazów jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy domowej oraz zminimalizowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Obrazów.

2. Cele szczegółowe Programu:

Strategiczny cel Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Obrazów koncentruje się przede wszystkim na problemie przemocy domowej, zwiększenia skuteczności jej

przeciwdziałania oraz zminimalizowania skali występowania zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Obrazów. W celu realizacji celu strategicznego (głównego) niezbędne są jednak cele szczegółowe, które w sposób przejrzysty i zrozumiały przedstawiają sposób działania poszczególnych instytucji tak, aby podczas realizacji niniejszego Programu wskazywały sposób osiągnięcia celu głównego.

Poniżej zaprezentowane zostały w czterech głównych obszarach cele szczegółowe, wyznaczające kierunki działania w celu osiągnięcia celu głównego.

Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej				
Kierunki działania	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Podniesienie poziomu wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej, zmiana mentalności mieszkańców Gminy Obrazów na problematykę przemocy.	Prowadzenie akcji informacyjno-edukacyjnej poprzez rozpowszechnianie ulotek, broszur, plakatów w placówkach Oświatowych itp., na terenie Gminy Obrazów	OPS, ZI, GKRPA, Placówki Oświaty	Liczba rozpowszechnionych ulotek, broszur, plakatów.	2023-2030 (raz do roku)
	Podanie do publicznej wiadomości wykazu placówek zajmujących się ofiarami przemocy, numerów telefonów zaufania np. Niebieską Liniją (strona internetowa, tablica ogłoszeń)	OPS, ZI, GKRPA, Placówki Oświaty	Liczba podanych do wiadomości informacji	2023-2030 (raz do roku)
Prowadzenie działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy	Współorganizacja i udział w kampaniach i akcjach społecznych na rzecz przeciwdziałania przemocy dla dzieci i młodzieży – organizacja pogadarek	OPS, ZI, Placówki Oświatowe, Policja	Liczba zorganizowanych spotkań z młodzieżą	2023-2030 (co najmniej 2 razy do roku)
	Realizowanie programów edukacyjnych adresowanych do dzieci i młodzieży	Placówki Oświaty	Liczba zrealizowanych programów edukacyjnych	2023-2030 (co najmniej raz do roku)

Prowadzenie edukacji w celu wzmocnienia kompetencji wychowawczych rodziców	Praca socjalna szeroko rozumiana, udzielanie indywidualnego poradnictwa	OPS, GKRPA	Liczba rodzin objętych pracą socjalną, wsparciem psychologicznym	2023-2030 (na bieżąco w zależności od potrzeb)
---	---	------------	--	---

Zwiększenie potencjału instytucjonalnego i kadrowego służb, instytucji oraz organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej				
Kierunki działania	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników służb, instytucji i organizacji z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej	Organizacja szkoleń, warsztatów, konferencji dla podmiotów zajmujących się problematyką przeciwdziałania przemocy domowej	OPS, ZI, UG	Liczba uczestników szkoleń	2023-2030 (raz do roku szkolenie, warsztat lub konferencja)

Pomoc i ochrona osób dotkniętych przemocą domową				
Kierunki działania	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Zapewnienie środków finansowych w celu kontynuacji funkcjonowania Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Osób Uzależnionych, Współzależnionych oraz Dotkniętych Przemocą w Rodzinie	Funkcjonowanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla Osób Uzależnionych, Współzależnionych oraz Dotkniętych Przemocą w Rodzinie	UG	Liczba osób objętych pomocą i wsparciem w ramach funkcjonowania Punktu	2023-2030 (zaplanowanie środków finansowych w budżecie Gminy raz do roku)
Udzielanie pomocy oraz wsparcia osobom doznającym przemocy domowej	Podejmowanie działań w rodzinach doznających przemocy domowej-procedura „Niebieska Karta”, udzielanie informacji na temat istniejących form pomocy	OPS, ZI, Ochrona Zdrowia, Placówki Oświaty, Policja,	Liczba założonych formularzy „Niebieska Karta”, Liczba osób którym udzielono pomocy	2023-2030 (na bieżąco)

	Udzielanie kompleksowej pomocy osobom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej w formie poradnictwa psychologicznego, medycznego, prawnego, socjalnego, rodzinnego oraz zawodowego	OPS, Policja, ZI, Placówki Oświaty, Ochrona Zdrowia, GKRPA, Kuratorska służba sądowa	Liczba osób objęta pomocą w formie poradnictwa psychologicznego, medycznego, prawnego, socjalnego, rodzinnego oraz zawodowego w danej instytucji	2023-2030 (na bieżąco w zależności od potrzeb)
Wspieranie i rozwijanie podmiotów udzielającym wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową	Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	ZI	Liczba spotkań ZI,	2023-2030 (ZI nie rzadziej niż raz na 2 miesiące)
Monitoring działań pomocowych	Wizyty pracowników socjalnych i dzielnicowych w ramach monitoringu, gdzie wszczęto procedurę „Niebieska Karta”	OPS, ZI, Policja	Liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta” w związku z ustaniem przemocy w rodzinie, Liczba wizyt w środowisku,	2023-2030 (przez okres 9 miesięcy, wizyta w środowisku przynajmniej raz na 3 miesiące)

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy				
Kierunki działania	Rodzaje działań	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
Współpraca z instytucjami w zakresie realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych oraz korekcyjno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	Kierowanie osób podejrzanych o stosowanie przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową	ZI,	Liczba uczestników skierowanych do programów, Liczba osób, które ukończyły program.	2023-2030 (na bieżąco w zależności od konieczności)
Oddziaływanie psychologiczne i terapeutyczne na osoby podejrzane o stosowanie przemocy domowej	Stosowanie procedury „Niebieska Karta”, informowanie o konsekwencjach stosowania przemocy domowej, kierowanie do GKRPA, informowanie o możliwości skorzystania z	ZI, Policja, Kurator, Oświata, Ochrona Zdrowia, OPS, GKRPA	Liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”, liczba osób skierowanych do GKRPA, liczba osób którym udzielono informacji	2023-2030 (na bieżąco)

	<p>pomocy psychologa, terapeuty ds. uzależnień</p>			
--	--	--	--	--

V. ZASOBY GMINY OBRAZÓW W ZAKRESIE REALIZACJI PROGRAMU

Instytucje realizujące Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Obrazów, które służą pomocą oraz wsparciem dla osób doznających przemocy domowej:

- Urząd Gminy w Obrazowie;
- Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Zespół Interdyscyplinarny;
- Policja;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Placówki oświatowe;
- Placówki ochrony zdrowia;
- Punkt Konsultacyjno- Informacyjny dla Osób Uzależnionych, Współuzależnionych oraz Dotkniętych Przemocą w Rodzinie;
- inne instytucje, organizacje, stowarzyszenia i osoby fizyczne realizujące cele i zadania zawarte w Programie.

VI. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Obrazów na lata 2023-2030 skierowany jest dla wszystkich mieszkańców z terenu Gminy Obrazów, a przede wszystkim:

1. osób doznających przemocy domowej:
  - a) współmałżonków lub partnerów ze związków nieformalnych;
  - b) dzieci;
  - c) osób starszych;

- d) osób niepełnosprawnych;
- 2. środowisk zagrożonych przemocą domową ze względu na czynniki ryzyka:
  - a) niepełnosprawność w rodzinie;
  - b) długotrwałe bezrobocie;
  - c) uzależnienia;
  - d) samotne/wczesne macierzyństwo;
  - e) wielodzietność;
  - f) bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3. osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej,
- 4. przedstawicieli instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej,
- 5. przedstawicieli władz lokalnych,
- 6. społeczności lokalnej Gminy Obrazów.

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

- 1. Pogłębienie wiedzy społeczności lokalnej Gminy Obrazów o zjawisku przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z nim.
- 2. Zmiana postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej.
- 3. Zbudowanie na terenie Gminy Obrazów spójnego, pełnozakresowego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.
- 4. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy domowej.
- 5. Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.
- 6. Spadek liczby przypadków przemocy domowej.

VIII. MONITOROWANIE REALIZACJI PROGRAMU

- 1. Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o gromadzone i analizowane informacje uzyskane od podmiotów zaangażowanych w jego realizację, a w szczególności dane zebrane przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
- 2. Obszarami podlegającymi monitorowaniu będą wyznaczone do realizacji zadania.
- 3. Rezultatem monitoringu będzie sprawozdawczość podmiotów uczestniczących w realizacji zadania. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 28 lutego każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Obrazowie.

IX. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej do 31 marca każdego roku przedłoży Wójtowi Gminy Obrazów sprawozdanie z realizacji Programu.

X. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadania Programu będą środki finansowe z budżetu Gminy Obrazów oraz ze środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł. Szacowany koszt realizacji zadań z Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej z Terenu Gminy Obrazów na lata 2023-2030 wyniesie ok. 200 000,00 zł.

XI. PODSTAWA PRAWNA

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r., poz. 1214 z późn. zm.).